

SLOVENSKI NAROD

»Znaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inerati do 30 petit vrt & Din 2.-, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3.-, večji inerati petit vrt & Din 4.-. Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 28. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66. Podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 161. Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Laval sestavi novo francosko vlado

Davi ob treh je predložil predsedniku republike listo svoje vlade, ki ima značaj široke koncentracije — Nova vlada se bo že drevi predstavila parlamentu in zahtevala pooblastila za zaščito franka in sanacijo državnih financ

Pierre Laval

Je tretji ministrski predsednik francoske republike. Svojo prvo vlado je sestavil januarja 1931 po padcu Steegove vlade. Sedanja Lavalova vlada je 99. vlada od obstoja tretje francoske republike, to je od septembra 1870 do danes, in 10. vlada pod sedanjim parlamentom. Med ministri so štirje senatorji (Laval, Bérard, Régner, Roustan), en vojak nepolitik (general Denain), vsi drugi so pa poslanci.

Pariz, 7. junija. z. Po nenavadno dolgi krizi je bivši zunanji minister Laval nocoj sestavil novo vlado. Bivši mornariški minister Pietri, ki je včeraj imel mandat za sestavo vlade, ni uspel. Po celodnevni pogajanji s parlamentarnimi skupinami je včeraj popoldne ob 17. vrnil predsedniku republike mandat. Predsednik republike je nato poveril mandat Bonissoneu, Herriotu in predsedniku radikalne frakcije Delbosu, ki pa so vsi odklonili. Zvečer je nato ponovno pozval v avdienco Lavalu in ga naprosil, naj sestavi vlado.

Laval, ki je že prej enkrat imel mandat za sestavo vlade, a ni uspel, se je težkega srca odločil, vendar pa je takoj pričel nova pogajanja s parlamentarnimi skupinami. V parlamentu je med tem prišlo do znatnega preokreta, ker so vse skupine uvideli, da ni mogoče tako iz notranjih, kakor iz zunanjih političnih razlogov, še bolj pa zaradi nevarnosti franka še nadalje zavračati vladne krize. Vse skupine razen skrajnih socialistov in komunistov so Lavalu obljubile podporo. Ob 3. zjutraj je Laval sestavil listo nove vlade in jo predložil predsedniku republike. Predsednik Lehmann je listo takoj podpisal. Takoj nato so se mu predstavili člani nove vlade, ki je sestavljena takole:

Nova vlada

predsednik vlade in zunanji minister: Pierre Laval (neodvisni senator), ministri brez portfelja bivši ministrski predsedniki: Eduard Herriot, (šef radikalno socialistične stranke), Louis Marin, (šef republikanske federacije in Pierre Etienne Flandin, (prvak republikanske levice), pravosodni minister: Leon Bérard (senator republikanske unije), notranji minister: Paganon, (radikalno socialistični poslanec), vojni minister: polkovnik Fabri, (poslanec iz skupine republikanskega centra, Tardieujeva skupina), letalski minister: general Denain, trgovinski minister: Georges Bonnet, (radikalno socialistični poslanec, finančni minister: Marcel Régner (radikalni senator), prosvetni minister: dr. Marcombes, (radikalno socialistični poslanec), gradbeni minister: Laurent Eynac, (vodja parlamentarne skupine radikalne levice),

kolonijalni minister: Louis Rollin, (poslanec iz republikanskega centra), minister za trgovinsko mornarico: Mario Roustan, (radikalni senator), minister za delo: Frossard, (izstopivši socialist), minister za pokojnine: Maupou, (radikalno socialistični poslanec), kmetijski minister: Cathala, (poslanec iz skupine radikalne levice), minister za narodno zdravje: Ernest Lafont, (neosocialistični poslanec), minister za pošto in brzojav: Georges Mandel, (neodvisni poslanec), državni podtajnik pri predsedstvu ministrskega sveta za Alzacijo in Loreno: Camille Blaisot, (poslanec republikanske zveze Louisa Marina).

Po zapirski so ostali ministri delj časa na konferenci pri predsedniku republike, takoj nato pa se je nova vlada ob 6. zjutraj sestala k svoji prvi seji, da sestavi podoben program in deklaracijo vlade. Laval bo še danes predstavil novo vlado parlamentu, ki se sestane drevi ob 18. Pri tej priliki bo podal vladno deklaracijo in takoj zahteval sprejetje pooblastilnega zakona, ki pa ga je v nekaterih točkah omilil. Ker so mu zagurali skoro vse parlamentarne skupine podporo, računajo s tem, da bo Laval dobil v zbornici veliko večino.

Laval uživa vsestransko zaupanje

Pariz, 7. junija. z. Današnji jutranji ki se niso utegnili objaviti listo nove vlade, toda noben izmed vodilnih listov ni ob sklepu redakcije dvomil o končnem uspehu Lavalu; njegovo vlado so listi še pred objavo ministrske liste smatrali za dovršeno dejstvo. Skoraj vsi listi izražajo prepričanje, da bo Lavalova vlada danes v poslanski zbornici dobila večino. V tem pogledu posebno poudarjajo preobrat, ki je nastal v vrstah ra-

dičnih socialistov, in ki bo znatno olajšal nalogo novemu predsedniku vlade. Listi mislijo, da se bo Laval zadovoljil z izrednimi pooblastili samo za ukrepe, potrebne za obrambo franka.

»ECHO de Paris« piše, da je Laval izjavil, da sme na podlagi svojih razgovorov z zastopniki raznih skupin računati na veliko večino pri izglasovanju izrednih pooblastil, ki jih bo zahteval, zlasti pa sme računati s podporo radikalnih socialistov. Laval je dodal, da je prepričan, o potrebi velikih prihrankov in odločni deflacijski politiki. Vsi listi poudarjajo, da je vsej Franciji odleglo. Posebno so zadovoljni z osebnostjo novega predsednika vlade, češ da je g. Laval že sam po sebi poročstvo, da bo zdaj konec kriz in negotovosti o usodi vlade. Listi v splošnem vidijo v prihodu Lavalu na oblast znak za boljše in mirnejše dni.

»Petit Journal« pravi, da bo g. Laval tudi kot predsednik vlade vnovič dokazal svoje velike univerzalne sposobnosti. Z odločno potezo je presegel položaj, kjer so mnogi bolj prevladovali intrige, kakor pa načelna nesoglasja. Njegovo največji zaveznik pri reševanju krize je bila stiska, v katero je zašel francoski narod. To je tudi povzročilo preobrat v radikalno socialistični stranki. Razumljivo je, da socialisti niso posebno zadovoljni z razpletom krize. Njihov glavni organ trdi v današnji številki, da vseeno ne bo moči ogniti se razpustu parlamenta.

Davkoplačevalci proti parlamentu

Pariz, 7. junija. AA. Snoči se je vršil velik shod zveze davčnih obvezancev. V resoluciji, ki so jo sprejeli na tem shodu, pravijo med drugim, da bi moral predsednik republike okrepiti avtoriteto državnih oblasti in omejiti pravice parlamenta glede novih izdatkov, da se omeje proračunsko ravnotežje in obrani francoska valuta in neusmiljeno zatro spekulacije. Ko so se zbirali razhajali, je prišlo do spopada med nekaterimi udeleženci shoda in mobilno gardo.

Pred trgovinskimi pogajanj z Italijo

Beograd, 7. junija. r. V kratkem se bodo pričela trgovinska pogajanja z Italijo. Naša gospodarska ministrstva so že imenovala svoje delegate odnošno eksperte, ki bodo pod vodstvom načelnika ministrstva za trgovino in industrijo g. Milivoja Pilje v bližnjih dneh odpotovali v Rim, da vodijo tam ta za Jugoslavijo, posebno še za Slovenijo izredno važna trgovinska pogajanja. Gospodarske organizacije širom cele države polagajo na ta pogajanja izredno važnost in zbirajo podrobne podatke, da bi olajšale delo naših delegacij, ki bo imela v Rimu dokaj težavno stališče z ozirom na težnjo Italije, da zmanjša uvoz iz Jugoslavije, a poveča svoj izvoz ter tako izenači svojo plačilno bilanco.

Zagrebaški »Jugoslovanski Lloyd« objavlja v zvezi s skrajšanimi pogajanj z Italijo informativen članek, iz katerega posnemamo:

S svojim dekretom od 16. februarja t. l. je Italija kontingentirala uvoz in določila v odstotkih, koliko se more v bodoče uvažati v Italijo posameznega blaga na osnovi lanskega leta v istem razdobju. Za one države, s katerimi ima Italija urejen klirični promet, je bila ta določba naknadno izprmenjena v toliko, da morejo te države uvažati v Italijo enako količino blaga, kakor so ga lansko leto v posameznih mesecih. Čeravno izgleda na prvi pogled, da je s tem zagotovljen nezmanjšani uvoz iz Jugoslavije v Italijo, izgleda stvar v praksi docela drugače.

Struktura našega izvoza v Italijo ni vsako leto enaka, niti za eno državo, najmanj pa še za Italijo. Naš izvoz je odvisen od raznih okoliščin, predvsem od obsega žetve, na drugi strani pa od potrebin uvoznih držav. Tako smo na primer lansko leto izvozili v Italijo zelo malo fižola, ker je bila žetva leta 1933 precej slaba, nasprotno pa smo letošnje leto izvozili baš v Italijo. Nasprotno pa smo lansko leto izvozili v Italijo znatne količine drugega blaga, ki ga imamo letos za izvoz zelo malo. V pogledu našega najvažnejšega iz-

voznega blaga, to je lesa, je bil položaj naslednji: Lansko leto je bil naš izvoz lesa v Italijo v mesecih marec april naravnost rekord, ker so italijanski cariniki računali na splošno povišanje cene, kar se je pozneje tudi zgodilo. Po povišanju italijanske uvozne carine je naš izvoz v Italijo silno padel. Kaj nam potem pomaga če nam sedaj Italija dovoljuje, da uvozimo enake količine kakor lansko leto. Te količine ne zadostujejo niti za kritje italijanskih potreb. Italijanskim uvoznikom pa je onemogočeno, da bi uvozili več, kakor lansko leto, ker jim vlada preko lanske količine ne izda potrebnih deviz.

Treba je namreč upoštevati, da se italijanske oblasti zelo strogo drže carinskih deklaracij iz lanskega leta in ne dovoljujejo niti mrvice večjega uvoza, kakor je bil lansko leto. Pri tem postopajo natančno, da ne dovoljujejo niti drugačnih dimenzij, niti druge vrste blaga, kakor je bilo uvoženo lansko leto.

Glede na to pa, da se uvaža v Italijo nov ekonomski sistem, glede katerega si Italijani še sami niso čisto na jasnem, je tudi našim gospodarskim krogom nemogoče postaviti konkretne predloge in zahteve, ki bi jih bilo treba upoštevati pri trgovinskih pogajanjih v Rimu. Ni pa nobenega dvoma, da je Italija za nas

najvažnejši kupec in najvažnejše tržišče in je zato neobhodno potrebno, da sa ta trg tudi v bodoče zagotovimo.

Ta zahteva je tem bolj upravičena, ker je naša plačilna bilanca z Italijo pasivna, čeprav izkazuje blagovna bilanca malo aktivnost. Zato imamo pravico zahtevati od Italije favoriziranje v blagovnem prometu. Po informacijah iz italijanskih krogov Italija tega v načelu ne odklanja. Predvsem je potrebno zahtevati, da nam Italija zagigura pra-

vico uvoza ne glede na lanske količine. Za osnovo se mora vzeti celokupni naš izvoz vsaj za poslednjih pet let. Plačila v medsebojnem prometu bi se mogla še nadalje objavljati v kliringu, potrebno pa bi bilo, da se medsebojno fiksairste zaradi nestalnosti kurza italijanske lire, da bi se na ta način naši izvozniki obvarovali čisto velikih izgub. Želeli bi bilo, da se pogajanja čimprej prečno, da bi se to za vse naše gospodarstvo tako važno vprašanje čim prej uredilo.

66.000 žrtev potresa

je zahtevala potresna katastrofa v Beludžistanu

Quetta, 7. junija. d. Uradno objavlja, da je pri zadnjem potresu v Beludžistanu izgubilo življenje vseh skupaj 66.000 ljudi. V torko so zopet vzpostavili letalski tovorni promet s Quetto. Preskrba potresnega ozemlja z živila je bila zadovoljivo urejena. Organizirana je

bila tudi zdravniška pomoč za okoliške vasi. Izseljevanje prebivalstva iz Quette se še vedno nadaljuje. V Quetti imajo v raznih taboriščih 155 evropskih in 3250 indijskih ranjencev. Lažji potresni sunki se še vedno ponavljajo.

Nova češkoslovaška vlada

Praga, 4. junija. Takoj po volitvah je češkoslovaška vlada v skladu s parlamentarnimi običaji podala demisijo. Ta demisija ni bila samo formalnega značaja, marveč je bila potrebna tudi zaradi tega, ker je vladna koalicija pri volitvah 19. maja ostala v manjšini. Izgubile so nekaj mandatov češkoslovaške vladne stranke, še več pa obe nemški vladni stranki, socialdemokratska in nemška agrarna stranka. Republika je bila zaradi tega postavljena pred problem, da razširi osnovno vladno koalicijo. Pogajanja je vodil ministrski predsednik Malypetr, ki je dobil tudi mandat za sestavo nove vlade. Svojo nalogo je izvršil v razmeroma kratkem času. Obnovil je staro koalicijo, pritegnil pa je v njo še obrtno stranko, ki se je pri volitvah ojačila predvsem na račun dotakratnih češkoslovaških vladnih strank, do čim je prejšnjim nemškim vladnim strankam pobral polovico mandatov Henlein. Z ozirom na razmeroma težji položaj, v katerem je našla državna politika zaradi volilnega izida, sta tudi dr. Kramarova in Hlinkova stranka, ki sta zaenkrat ostali še v opoziciji, vladi zagotovili svojo podporo v vseh primerih, kadar bi bilo to v državnem ali nacionalnem interesu potrebno. Nova češkoslovaška vlada je danes položila prisego in prevzela svoje posle.

Češkoslovaška je s to naglo rešitvijo razmeroma težke krize znova podala dokaz svoje notranje konsolidacije in svoje politične zrelosti. Češkoslovaški se upravičeno ponašajo, da je njihova država nekaj otk parlamentarne demokracije, kajti pri vseh njihovih sosedih vlada v večji ali manjši meri načelo avtoritarne vladavine. Neomajno vztrajanje na demokraciji načel pri najbližjih sosedih Češkoslovaške iz čisto politično-oportunističnih razlogov ne vzbuja zasluženega priznanja, vendar ni s tem rečeno, da svet ne bi opazil, kako mirno teče čsl. javno življenje, kako ta država vse svoje obsejane obsejane in pozna kriz in kako so njene notranje težave brez likvidirane brez neugodnih posledic. To vse je tembolj čudovito, ker bi človek mislil, da ima država že po svojem sestavu skoro nerazrešljive probleme in da so ti problemi edina točka, ki jo je država dobila ob svoji preoditvi.

Poldrugo desetletje nove čsl. politične zgodovine pa dokazuje, da se ti težki problemi le dajo obvladati, ako je za to volje tako med narodom, kakor med njegovimi izvoljenimi voditelji. Pri politično tako visoko razvitem narodu, kakor so Čehi kot jedro in hrbenica države, si ni mogoče misliti, da bi med njimi ne bilo raznih strank, da bi med njimi vladala enodušna soglasnost v mišljenju in da bi pogledi posameznih delov naroda ne bili v mnogočem deljeni. Vendar pa vlada kljub tej strankarski razdeljenosti med predstavniki strank obdrževanja vredno soglasje, kadar gre za dobrobit države in naroda kot celote. Da prevladajo osebnosti in strankarske strasti, se na češkoslovaškem dogodi le redko. Komaj da v inozemstvu prodre prve vesti o neveselosti, so le-te same že premagane in vendar utegnejo sovražni sosedje dati duška svoji škodoželjnosti, je položaj na Češkoslovaškem že toliko razčiščen, da sumljiva pozornost neprijateljskega okolja ne pride na svoj račun.

Da čsl. vlade ne poznajo kriz v onem pomenu besede, kakor je tega navajena skoro vsa ostala Evropa, je pripisati v enaki meri visoki kulturi in politični zrelosti vodilnega čsl. čsl. naroda ter modrosti, uvidenosti in močno razvitemu čutju odgovornosti pri veliki večini narodnih predstavnikov. Vsake volitve razločno dokažejo ustaljenost politične strukture, vsake rekonstrukcije vlade pa potrjuje pametne temelje, na katerih je zgrajena vladna koalicija, sestojeca iz pol ducata različnih strank.

Na ta otok parlamentarne demokracije seveda pluskajo valovi tujih vplivov, toda z obudovanjem mora vsakdo priznati, da tuji vplivi pri večini naroda ne požejejo globljih korenin. Položaj je pač tak, da zreli češki narod sam ve, kaj hoče, sam določa, kaj mu je v korist in si vlada sam,

ne da bi mu bilo treba segati po tujih vzorcih. Pri nedavnih volitvah so se prijatelji Češkoslovaške nekoliko prestrašili, ko se je razglasilo, da je največje število glasov v državi dosegla nova nemška sudetska stranka, ki je v vseh potankostih kopija najbližje sosedine. Končni efekt volitev pa je bil vendarle ta, da so se nemški mandati zmanjšali za enega in da si je to mesto pridobil češki življenj. Zaradi silne spremembe sil v nemških strankah je postal zelo problematičen tudi obstoj dosedanje vladne koalicije, toda tudi ta problem je bil rešen nad vse enostavno; pokazalo se je, da sploh ni resne težave, marveč samo preprost matematičen račun.

Na češkoslovaškem skoro nikoli nimajo popolnoma nove vlade, kar je zelo koristno za državne posle, ki se morajo vršiti po enotnih smernicah brez večjih motenj in v koristni notranji povezanosti. Časopisi pri vseh rekonstrukcijah poročajo le o »staronovici« vladi, kar je specialiteta moderne praške politike. Tako je tudi sedanja vlada sestavljena iz šestih strank prejšnje koalicije, ki so jo zaradi izgub nemških koalicijskih strank pojačali poslanci obrtniške stranke, s čimer je slovaški značaj vlade še poudarjen. To je za sedaj edini uspeh Henleinov, ako ne štejemo okolišnice, da so se nemški krščanski socialci odločili za opozicijo, računajoč, da samo na ta način paralizirajo privlačnost sudetskonemške fronte, ki je napravila tako močno opustošenje v vrstah vseh starih nemških strank. Jasno pa je že danes, da si je nemška klerikalna stranka s tem prej škodovala nego koristila, kajti odzvala si bo one zveste pristaje, ki so odobravalji njen aktivistični pravec zadnjih let, novih množic pa ne bo pritegnila, ker pač ne bo mogla s Henleinom v radikalnem damogovstvu.

Zaradi udarca, ki jih je nemški strankam prizadel Henlein so se morali nemški socialisti zadovoljiti z manj važnim resortom zdravstva, nemškimi agrarcom pa je bilo dodeljeno ministrstvo brez portfelja. Prenagljeno so si zaprli pot v vlado narodni demokratje, slovaški klerikalci Hlinkovih pa zaradi njih pretiranih zahtev ni bilo mogoče vzeti v koalicijo. Vendar je bila vlada toliko previdna, da s sedanjimi ni prekinila vseh zvez, tako da obstoji upravičena nada, da bodo na jesen tudi Hlinkovci zreli za vlado.

Medtem bo Malypetrov kabinet izvedel dolžila modusa vivendi glede razmejitve škofij, kar je velike važnosti zlasti za Slovaško in bi odpalo mnogo povoda za opozicijo slovaške ljudske stranke. Ako se bo gro Slovakov končno vendarle odločili za konstruktivno sodelovanje, bo dosežen velik korak v pravcu konsolidacije notranjih prihr. Značilno je vsekakor, da so se neke nemške stranke prej postavile na stališče dela za državo, nego vrtoglavili Hlinka, ki se ves ta čas poganja za meglenimi državnopravnimi — davno že rešenimi — vprašanji in da mora biti Hlinka v lastni državi v opoziciji, ko mu je vedno odprta pot s sodočevanju v vseh državnih zadevah. Kakor pa kažejo izvestna znamenja, bo njegove brezplodne politike vendar kmalu konec, kar bo zopet samo zasluga vladne koalicije, ki z neskončno potrpežljivostjo in zmernostjo dela z uspehom na sporazumu s turbulentno slovaško ljudsko stranko.

Tako ima Češkoslovaška zopet vlado, ki ne bo v ničemer spremenila pravca svoje politike; tudi ta vlada je bila sestavljena brez vsakršnih težav in neprijetnosti, ki bi bile izvale kak neugoden pretres v državi.

Dunajska opoldanska vremenska napoved za soboto: Pretežno jasno, toplo

INOZEMSKE BORZE

Curih, 7. junija. Beograd 7.-, Pariz 20.21, London 15.15, Newyork 306.50, Bruselj 52.15, Milan 25.3575, Madrid 41.90, Amsterdam 207.10, Berlin 124.10, Dunaj 58.-, Praga 12.80, Varšava 57.95, Bukarešta 3.06.

Svetovni kongres hranilnic

Nad 1500 udeležencev — Iz Ljubljane sta mu prisostvovala vsuči. prof. dr. Milan Vidmar in dr. V. Murko

Ljubljana, 7. junija. Od 20. do 25. maja se je vršil v Parizu III. mednarodni kongres za štedenje, ki je združil zastopnike 27 največjih svetovnih držav in njihovih hranilnic. Kongres je pokazal vsemu svetu moč hranilnic, ki so združene v Medn. hranilniški institut v Milanu in upravljajo skupaj vsoto nad 400 milijard francoskih frankov, t. j. blizu 1200 milijard dinarjev hranilnih vlog. Udeležencev je bilo nad 1500.

Hranilnice predstavljajo torej enega izmed najvažnejših faktorjev za napredek sveta, kajti kapital, ki so jih stvorili njihovi milijoni in stotniki milijoni vlagateljev, oplajajo gospodarsko življenje v vseh teh državah, in sicer ne le zasebno, temveč tudi državno in samoupravno gospodarstvo. Zato uživajo tudi hranilnice vsestransko pomoč držav, ki se zavedajo njihovega pomena kot vira za nova posojila in obenem kot preizkušenih vzgojiteljev naroda, ki ga navajajo k treznemu in varčnemu življenju.

Razumevanje francoske vlade za važnost hranilnic in njihovega kongresa so pokazali predvsem predsednik francoske republike Lebrun ter številni ministri, ki so posvetili kongresu največjo pozornost. Predsednik sam je prisostvoval otvoritvi, razni ministri pa so predsedovali sejam kongresa in tudi o raznih prilikah govorili. Zlasti finančni minister je poudarjal, da je trdna valuta predpogoj za štedenje in temelj zaupanja.

Najvažnejše resolucije kongresa so se nanašale na temo: Hranilnice in kriza. Kongres je ugotovil, da so hranilnice v krizi imele prav neznatne izgube ter so tudi včasoma zadostile vsem zahtevam vlagateljev, katerim so izplačale neverjetne vsote. Da se hranilnicam tudi v bodoče vedno zagotovi potrebna likvidnost, smatra kongres: »Da je dolžnost vlad in emisijskih bank, v skladu z njim potrebno previdnostjo in v interesu vlagateljev ter stabilnosti denarja vedno, zlasti v času krize držati na razpoložljivo plačilna sredstva potrebna zato, da ohranijo zaupanje vlagateljev.«

Z izvedbo tega sklepa bi se morala povsod doseči obnova zaupanja vlagateljev, ki

je v interesu vseh držav. Gospodarstvo se ne more urediti, dokler niso možna nova posojila denarnih zavodov, dana iz novih vlog.

Ostale resolucije so se nanašale na pomen šolskega štedenja, na vprašanje odtušev obrestne mere ter garancije hipoteknih posojil. Tu je važna resolucija, ki zahteva od držav, da omeje kolikor mogoče moratorije in druge določbe, ki niso v skladu z interesi hranilnic. Ista resolucija zahteva tudi, da uživajo hranilniške hipoteke v davčnem oziru največje ugodnosti.

Koliko važnost so pripisovale hranilnice drugim državam kongresu, je razvidno iz dejstva, da je štela češkoslovaška delegacija 120 članov ter je bila češkoslovaška na oficijelni jezik kongresa, enako kakor tudi poljska, italijanska, nemška in španjščina, dočim so se vsi govori morali govoriti v francoščini in angleščini. Poleg teh številnih delegacij je bila jugoslovanska delegacija zelo maloštevilna, saj je štela le 5 članov, od teh iz Ljubljane g. univ. prof. dr. M. Vidmar in dr. V. Murko, iz Zagreba gosp. dir. Schwarzwald in dr. G. Račić.

Med kongresom se je vršila razstava propagandnega in statističnega materiala, kjer je bila zastopana tudi Jugoslavija, ki je zato prejela posebno diplomu. Veliko pozornost so vzbujale zlasti številke javnih del, ki so bila izvršena v dravski banovini s pomočjo hranilniških posojil.

Sicer so jugoslovanski delegati sodelovali v sekcijah pri sestavljanju resolucij, ki imajo pomen za Jugoslavijo, čeprav ne gre zanikati, da imajo naše hranilnice vendarle že razne pravice, ki so jih zastopniki drugih držav šele zahtevali zase. Nasprotno pa potrebujejo jugoslovanske hranilnice čim prej širše izjave hranilniškega zakona, ki bi jim vrnil pravice, katere so uživale že nad 100 let, med dr. sprejemanje papirne denarja. Ta zakon naj bi odgovarjal zahtevam, ki so jih uveljavili zastopniki svetovnih hranilnic na dosedanjih treh hranilniških kongresih v Milanu, Londonu in sedaj še v Parizu.

Občni zbor TBPD

Bolniška blagajna ima 7362 zavarovancev, od teh dobro polovico v najvišji stopnji

Ljubljana, 7. junija. Trgovsko bolnišnico in podporno društvo, ki bo letos praznovalo 100 letnico obstoja, je imelo zbor v Trgovskemu domu svoj občni zbor. Društvo kaže v višjem zavarovanju od svojega postanka l. 1930 stalen razvoj in ima vsako leto več članov in je to glavni vzrok, da se je navzlic težkim gospodarskim in socialnim prilikam vedno gibalo v ravnovesju med dohodki in izdatki.

Po otvoritvi je podal poslovno poročilo predsednik g. Peter Klinar. Število zavarovancev pri Bolniški blagajni znaša 7362, od teh pa je dobra polovica t. j. 4064 v najvišji stopnji zavarovanja. Ugodnosti višjega zavarovanja se članstvo dobro zaveda. Tozadevni prispevki so znašali lani 1.355.426 Din. V pretekli poslovni dobi se je zdravilo skupno 553 članov in svojcev v slajmerjevem domu, v javnih bolnicah pa 481, za njih oskrbo pa je TBPD izdalo skupno 599.663 Din. Te številke jasno kažejo ugodnosti višjega zavarovanja. Slajmerjev dom je bil vedno dobro zaseden in se je jelo družstvo že baviti z mislijo povečanja sanatorija, ki je danes najmodernejše opremljen. Zavedajoč se važnih socialnih nalog društva, je mestno poglavarstvo ugodilo prošnji glede znižanja cene elektrike, plina in vodarine. Glede četrtinskega prispevka društva k vsakoletnim upravnim stroškom bolniške blagajne, je ministrstvo za socialno politiko končno osvojilo stališče društva, da se odmerja prispevek, ki odgovarja številčnemu razmerju članov višjega razreda nasproti zavarovancem bolniške blagajne. TBPD je z vso vmezo nastopal proti sklepu SUZOR, da bi se namesto dosedanjih privatnih društvenih bolniških blagajn v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu osnovale nove bolniške blagajne po teritorialnem načelu in s fakultativnim članstvom. Uvedli naj bi se novi medzni razredi in bi šle izpremembe izključno v breme zavarovancev. O tem vprašanju je bila skupna konferenca pred-

stavnikov privatnih društvenih blagajn in nato še posebna anketa. Odpor proti uvedbi novih medznih razredov in posebnih fondov v okviru bolniških blagajn je bil splošen. TBPD se je zavzemal za zakonito ureditev celokupnega nameštenskega zavarovanja, ki naj obsega bolezensko, nezgodno, pokojninsko in brezposelnostno zavarovanje in gleda tudi na delovno skupnost vseh teh zavarovalnih panog. V primeru, da uzakonjenje za enkrat še ne bi bilo mogoče, naj bi se bolniškim blagajnam nudila najširša samouprava, obenem naj se pa uvede obvezno zavarovanje trgovskih in privatnih ter avtonomnih nameštencev. To stališče je bilo v posebni predstavitvi sporočeno ministru dr. Marušiču, ki je izjavil, da ne bo ničesar ukrenil brez prehodnega zaščitanja prizadetih društev. Predsednik je končno še omenil, da bo TBPD letos praznovalo 100 letnico svojega obstoja in delovanja. 13. decembra 1835 je ljubljanski trgovec Ferdinand Schmidt postavil temelje društvu, ki je v teklu let doseglo tako močnega razmah. V spomin na društvo izdalo spominsko knjigo.

Blagajniško poročilo TBPD in posebej slajmerjevega doma je podal g. Josip Biber. Skupni promet je znašal lani 5.475.668 Din. Od tega so znašali osebni izdatki 75.360 Din, upravni stroški 42.974 Din, davjate 683.042 Din, prispevki pa 896.900 Din. Poslovni prebitki l. 1934 znašali 1416 Din. Glade slajmerjevega doma znaša aktivna 5.443.952 Din, od tega vrednost sanatorija z inventarjem 5.298.570 Din. Upravni stroški sanatorija so znašali 440.475 Din in se je poslovno leto zaključilo s prebitkom 3472 Din. Glede višjega zavarovanja je poročevalec omenil, da je število članov v Ljubljani 2293, v Mariboru 476, v Celju 197, v Kranju 145, v Ptuj 50, v drugih krajih 827, skupno torej 3994.

Po poročilih nadzornega odbora, so zborovalci vsa poročila odobrili in je predsednik zaključil zborovanje.

— Sredi aprila je občina nastavila dva nova stranska, kar je bilo še skrajno potrebno. Različni elementi so pomanjkanje nadzorstva po mestu precej izrabljali. V tem pogledu so prednjačili zlasti kolejarji, ki so mnogokrat vozili kar po bolidnih in s tem ogrožali pešce. Tem nepravilnostim sta nova stranska napovedala odločilen boj in se lahko pohvalita s precejšnjimi uspehi. To vmezo moramo iskreno pozdraviti, želimo pa, da se pri tej kontroli nikomur nič ne spregleda.

Jubilej dela

Jesenice, 6. junija. Te dni je praznoval g. Anton Rozman 45letnico nepretrganega in napornega dela pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Jubilej je v juniju l. 1890. kot jedva 12letni deček nastopil službo mladostnega delavca pri podjetju, ki je baš tista leča osredotočilo vse male gorenske železarne na Jesenicah. S svojo pridnostjo in žilavostjo je od leta do leta v službi napredoval, dokler mu ni bilo pred 31 leti poverjeno odgovorno in trudoporno mesto topilca v martinarni, kjer z vso vestnostjo in veseljem dela še danes. Jubilej je danes po službenih letih najstarejši topilec v tovarni in je izveščal celo vrsto topilcev in topilniških delavcev, ki včasno opravljajo svojo naporan službo.

V počastitev jubilejantove 45letnice je bil v soboto zvečer v spodnji dvorani tovarniške restavracije družabni večer, ki se ga je udeležil slavjenec s soprogom, hčerami, sinom in zetom. Navzoči so bili obratovodja martinarne g. inž. Ciril Rekar, inženjerja gg. Konstantin Rebek in Sergej Cernivec, upravitelj bratovske skladišne g. Ivan Setinec, vsi službe prosti martinarski mojstri in uradniki, predsednik podružnice NSZ g. Tine Zupan, bivši delavski voditelj g. Jurij Jeram, ter topilci in večje število delavcev in prijateljev, ki so delali pod jubilejantovim vodstvom in poleg njega dolgo vrsto let. Večer je otvoril obratovodja martinarne g. inž. Rekar, ki je v lepem govoru naglašal redke notkine jubileje g. Rozmana, njegovo marljivost in ogromno delo v prid podjetja, sebi in svoji družini. Če bi on vse vlitke, ki so bili viti pod vodstvom in ob jubilejantovem sodelovanju naložil na železniške vozove, bi bil vlak dolg od jesenice do Beograda. Napis je jubilejant in vsaj njegovi številni družini in mu želel še mnogo srečnih let. Ginja se je zahvalil g. Rozman za iskren govor svojega predstojnika, zahvalil pa se je tudi vsem ostalim tehničnim in administrativnim uradnikom, mojstrom in drugim, da so v tako lepem številu počastili njegov večer. Lepe in iskrene besede mu je spregovoril tudi g. Jurij Jeram, ki je opisal teško življenje delavca-topilca, ki pa ima poleg življenjskih tegob tudi svoj smisel, svoje žalostne, a tudi vesele dni.

Po govorih se je razvila prijetna domača zabava ob zvokih harmonike. Inženjerji in uradniki so sedeli med skupinami delavcev ter se živahno pogovarjali med seboj kot bi bili vsi iz ene družine. Vendar pa njihova avtoriteta pri tem ni prav nič trpela — nasprotno pridobila je v marsičem, saj je naš delavec discipliniran in srečen, če se mu da prijazna beseda, kar ga podžiga k še bolj vestnemu in intenzivnemu delu. Vsem martinarnjem, pa tudi ostalim, ki so bili ta večer v kazini, bo ostal Rozmanov večer še dolgo v prijetnem spominu.

Pod avto je prišel

Poljane, 5. junija. Včeraj dopoldne okrog 8.30 se je pripetila na banovinski cesti v Poljanski dolini pred Gorenjo vasjo huda avtomobilska nesreča. Po cesti je vozil tovorni avto Lovra Telbana iz Podjelovega brda, pravilno po desni strani, ko je zagledal šofer pred seboj moškega in ženske, ki sta stopala vstrč proti vasi. Na znake s hupo se je umaknila ženska na rob ceste, kazalo je pa, da bo tudi moški storil tako. Na svojo lastno nesrečo pa je skušal moški, že precej prileten preživčar Podprečan iz Zabe vasi, prekoračiti cesto, da se umakne na drugo stran.

Pa ni bilo več časa, kajti avto je zadel z blatnikom ob potnika in ga podrl. V naslednjem trenutku je bil moški pod kolesi avtomobila. In čeprav je storil šofer vse, da bi avto ustavil, se mu ni takoj posrečilo. Avto je sicer po par metrih obstal, a posledica je medtem že pregazilo eno kolo čez nogo in mu prizadelo hude poškodbe. Pa tudi sicer je utrpel preživčar precejšnje poškodbe, čeprav se je zdelo prvi hip, da jih ni. Zdravniški pomoč je nudil starčku domači zdravnik dr. Gregorič, ki je ugotovil zlasti hudo odprto rano na nogi. Poškodovan pa je moški tudi po glavi in telesu.

Rejci malih živali se organizirajo

Ljubljana, 7. junija. Prejeli smo: Težka gospodarska stiska današnjih dni vpliva danes predvsem najtežje na malega človeka, ki si lajša svoj položaj in brezposelnost na hvale vreden način s tem, da goji male živali, pred vsem koke, ovce, kunce, perutnino itd., kar mu nudi sicer skromen, ali gotov dohodek.

Za pospeševanje rej malih živali se ustanovljajo v zadnjem času po vsej dravski banovini samostojna društva, ki so velikega strokovnega in socialnega pomena. S strokovnega stališča delujejo društva na propagando za širjenje umne in dobičkonosne rej malih živali, v socialnem pogledu pa se udeležujejo na ta način, da dele med svoje revne člane brezplačno živali kot koke, ovce, kunce, perutnino itd., vse v smislu svojih pravil. Teh društev imamo v dravski banovini 23 in se še vedno ustanovljajo nova s istimi nameni in cilji.

Vso organizacijo v tem pogledu vodi list mesečnik: Rejec malih živali, ki ga izdaja in urejuje priznani delavec na tem polju, šol. upravitelj Inkret Alfonz iz Senkovega turna pri Ljubljani. List izhaja šele drugo leto in je obenem glasilo prej omenjenih društev. V tem kratkem času je dosegel naklade 2000 izvodov mesečno in je njegova vsebina zelo pestra in bogato ilustrirana. Poleg strokovnih člankov o vseh panogah rej malih živali objavlja list tudi zanimive zgodbe, uganke in smešnice ter razpisuje lepa darila za točne plačnike lista. V posebnem oddelku so tudi poročila o delovanju posameznih društev, ki jih druži list med seboj v skupnem delu za napredek umne rej malih živali.

To skupno delo se bo sedaj še bolj družilo in pokazalo v skupnem nastopu vseh

teh društev, ki ustanovljajo: Zvezo društev rejcev malih živali dravsko banovine. Tozadevna pravila so že predložena in obsegajo v glavnem sledeče: Zveza društev malih živali dravsko banovine. Glasilo zveze je list mesečnik Rejec malih živali, ki ga prejemajo vsi člani v zvezi včlanjenih društev. Zveza vodi vse strokovno delo v tej panogi malega gospodarstva, daje smernice sistematskemu delu za povzdigo umne rej malih živali, prireja vsako tretjo leto zvezno razstavo, na kateri tekmujejo med seboj v zvezi včlanjena društva, skrbri za strokovne tiskovine, brošure in knjige, prireja vsakovrstne tečaje in vodi stike z ostalimi podobnimi organizacijami v državi in izven nje. Zvezo vodijo včlanjena društva sama po svojih delegatih itd. Ne bomo navajali podrobnosti, pač pa moramo pribiti dejstvo, da so taka društva po vsem na mestu posebno v današnjih tšah in je prav, da jih naša oblast tudi podpira.

30 KOL

Navodila za izlet v Sofijo

Savez SKJ je izdal podrobna navodila za izlet »Junakov« v Sofijo. Po njegovem sklepu morajo sodelovati na tem izletu tudi netelovadci in netelovadke, ako izpolnijo vse dane pogoje. Zleta se je morajo udeležiti narasčajniki ali oči, ki morajo imeti na to, da bo ta naš prvi, o vojni sokolski posej bolgarskim junakom vzorec. Radi tega zahtevamo od vsakega, ki se bo zleta udeležil, brezpozorno pokorščino vsem odredbam. V ta namen dajemo že vnaprej nekatera potrebna pojasnila in navodila.

1. Zleta v Sofijo se morajo udeležiti samo oni člani in članice društev, ki imajo lep in po predpisu določen slavnostni sokolski kroj ali narodno nošo. Člani (članice) stari izpod 25 let, se morajo udeležiti zleta edine krole telovadke (telovadke). Društvena vodstva se posebno opozarjajo na to, da ne prišljujejo nobenega svojega člana ali članice kot netelovadca, ki se ni dopolnil 26 let starosti. Vsi prijavljeni telovadci in telovadke morajo znati dobro obvezne proste vaje in društvena načelnstva so dolžna, da jih pred prijavo pregledajo.

Potovanje v Sofijo se vrši v civilni obleki do bolgarske meje. Vsakdo mora imeti sokolski kroj ali narodno nošo v svojem kovčgu, kateri naj ima napisan listič s svojim imenom, imenom društva in župe.

2. Vsi udeleženci zleta imajo na naših železnih 75% popusta. Na obeh odhodnih postajah je treba kupiti polovico karto do državne meje (Caribroda), katere velja tudi za povratek. Popust na železnih vlake velja samo za posebne sokolske vlake in radi tega morajo poloviti vsi udeleženci le skupno z določenim vlakom.

3. Stanovanje za vse udeležence zleta v Sofiji bo skupno. Radi tega je potrebno misliti na potrebno opremo. Prehrana v Sofiji znaša 20 do 30 levov, torej za vse štiri zletne dneve okoli 120 levov. Koliko bodo znašali skupni stroški, ako še prištevamo zletni znak in vožnjo v Sofijo, in če se računa lev na kurzu približno Din 0.43, si lahko izračuna vsakdo sam.

4. Potrebna pojasnila glede potnih listov se bodo objavila pravočasno. Oni, ki žele, da se mu naš denar zamenja v Sofiji, mora to vsoto vplačati takoj pri prijavi ali ta vsota ne more biti večja od 300 Din.

5. Člani (članice) sokolskih društev (čet), ki se želijo udeležiti zleta, se morajo prijaviti pri svojem društvu vsaj do 13. junija in tam vplačati znesek za prehrano in stanovanje. Vse poznejše prijave se nikakor ne bodo vzela v obzir.

Društvena vodstva ponovno opozarjamo, da prijavljajo samo resnično in prave Sokole, ki bodo delali na bratskih bolgarskih tleh časten zgled in ponos našemu Sokolstvu. Zdravo! Zupno načelnistvo.

Nagec v Dolomitih

Škofja Loka, 6. junija. Osovinik, Govejek, Sv. Barbara in Črni vrh v Dolomitih že nekaj časa nimajo miru pred nagim moškim, ki se pokaže zdaj tu, zdaj tam. Ljudje se seveda spet počutijo priznani niso mogli navaditi in so mislili, da gre za divjega moža, kakršnega smo imeli pred leti v loškem hribovju. Nič ne ve, kdo je nagec. Pride in zopet izgine. Pa se ne prikaže vsak dan. Le v presledkih po več dni ga je zagledalo bodisi v gozdu, bodisi na poti in travnikih in vedno nastane vrišč in strah, vse beži pred nagecem, saj nihče ne ve, kaj prav za prav hoče. Bajje tudi ženske nimajo miru pred njim in se mu je že ta in ona udala — iz strahu, ker se povsod boje njegovega maščevanja, češ norec bi utegnil zažgati hišo. Neznancu so ljudje že darovali obleko, da bi se vsaj oblekel, pa se noče.

Nagec so pričele zasledovati tudi orožniške stanice iz Škofje Loke in Polhovega grada, a do sedaj brez uspeha. Zasledovanje je zelo oteženo zaradi prostornih gozdov in hribov, ki nudijo divjakovi dovolj skrivališč, poleg tega pa tudi ni gotovo, da li se neznane res stalno vidi v hribih. Ni namreč tudi izključeno, da gre za falota, ki se klati nag po hribih, potem se vrne med ljudi, v dolino, običen.

Iz Laškega

— Tujski promet. Kljub slabemu vremenu je predsezaj v Laškem zadovoljiva, saj imamo že 71 letoviščarjev, od teh 51 jugoslovenov in 20 inozemcev. Izmed inozemcev je 14 Avstrijcev, med njimi tudi predsednik senata g. Erlach s soprogom.

— Neuspeha odisejca. Jedva 15letni Vračko Julij, Fersch Ivan ter Wochl Anton iz Eggenberga pri Grazu so se odločili, da pojdejo v svet. Brez vsake potne prilge so o odrinili kar bosi od doma in skozi šume preko meje v Jugoslavijo. Bili so kakor ptiki, ki ne sejejo in ne žanjejo, pa vendar žive. Kjerkoli so potrkali, so dobili prigrizek in prispeli srečno do Zidnega mosta, kjer je orožništvo napravilo konec njihovu potovanju. Mladi potepuhi so bili s spremstvom poslani domov, kjer jih najbrže čaka nagrada v obliki šibe.

— Velik gasilski praznik se nam obeta na binokostni ponedeljek, ko bo praznovala tukajšnja gasilska četa 65letnico svojega obstoja. Dočim je dopoldne določeno za sprejemanje gostov, župno vajo itd., bo popoldne na sporedu velika tombola in nato ljudska veselica pred Sokolskim domom. Zabava in lepo vreme zajamčena!

— Hmeljska princesa. Dramski odsek vadi sedaj Gobečovo opereto »Hmeljska princesa«, ki se bo vprizorila 16. in 17. t. m. na prostem. Režijo vodi avtor sam, ki se je že s svojimi prvenkami: »Bec iz harema« »Tremerskim dukatom« ter »Hmeljsko princeso« pokazal umetnika, od katerega ima naša Tadija še mnogo pričakovati.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Petek 7. junija katoličani: Robert, Bogomil. DANASJNE PRIREDITVE. Kino Matica: Neke majske noči. Kino Ideal: Visoka pesem. Kino dvor: Carmen. ZKD: »Vesela otroška ringaraja« ob 14.15 v Matici. Orgeleka produkcija državnega konservatorija ob 18.30 v Hubadovi pevski dvorani.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Mr. Sušnik, Marija trg 5. Kurat, Gospodstva cesta 10, Bohinec ob 22. Cesta 29. oktobra.

OUDZ v maju

Ljubljana, 7. junija.

OUDZ v Ljubljani objavlja statistične podatke o stanju zavarovanja v maju. Povprečno je bilo zavarovanj 80.567 delavcev in nameštencev) v primeri z majem lanskega leta 679 manj. Od teh moških 49.586, žensk 30.981. Bolnikov je bilo povprečno 2043 (plus 3). Povprečna dnevna zavarovana meza je znašala 22.43 (— 0.22), celokupna dnevna zavarovana meza pa 1.807.410 (— 32.874.80).

Letni diferencialni zaposlenosti se je v maju zopet nekoliko poslabšal. V januarju je znašal 2097, v februarju 1593, v marcu — 88, v aprilu 37, v maju pa — 679. Letni diferencial povprečne dnevne zavarovane mezde — 32.874.80 Din. S tem v zvezi pa dajo tudi zavarovani prispevki.

Pet aretacij

v Dobravcah

Metlika, 7. junija.

Orožniki iz Gradaca so neumorno na delu, da razkrijejo zločince, katerih žrtvi sta postala Jože Kožar in njegova žena Terezija. Preiskava je bila osredotočena na železniškega čuvaja Antona Pavčiča, katerega čuvajstva 34 letih med Gradcem in Dobravcah. Proti Pavčiču je nastal sum najprej, ker si je dal usodnega jutri po umoru ostrčiti laze, mož se je pa večeraj zjutraj pri posrebu nesrečnih zakonov čudno vedel. Zato so ga večeraj aretirali in baje so našli na njegovem domu orajo, s katere je najbrž skušal izprati krvave madeže. Proti njemu govorijo tudi okolnosti, da je mož levičar, kakor je bil tudi morilec. Ljudje pripovedujejo, da je aretirani Pavčič sumil pokojnega Kožarja, da ima ljubavno razmerje z njegovo ženo. Seveda so to za enkrat samo govorice, ki jih ni mogoče kontrolirati in bo šele preiskava pokazala, koliko na to stvari resnice.

Aretirani Pavčič, ki je oženjen in oče petih otrok, sicer ni do zdaj nicesar priznal. Orožniki so v zvezi z zločinom aretirali še štiri druge železniške uslužbence, zaradi preiskave same podrobnosti o maščevanju ne moremo objaviti. Po dosedanjih informacijah se je baje Pavčič zapletel v protislovje, slika tudi njegov tovariš in zdaj valja krivdo drug na drugega.

Z Jesenic

— Šolska razstava. Na binokostni nedeljo in ponedeljek priredi državna meščanska šola veliko razstavo šolskih izdelkov. Vsi iskreno vabljeni, osobito pa etarši šole obiskujočih otrok. — Vodstvo šole opozarja, da se bo vršilo časno vpisovanje učencev in učenek za I. razred meščanske šole že 27. junija. Učenci naj k vpisu prinese s seboj samo zadnje šolsko spričevalo.

— Sportne vesti. Na binokostni ponedeljek se bo vršila na igrišču »Bratstva« prijateljska nogometna tekma med enajstoricama SK »Domžale« iz Domžal in SK »Bratstva« z Jesenic. SK »Domžale« je znan kot eden najboljših podeželskih klubov, ki bo gotovo nudil lepo igrro v borbi z domačini, ki prihajajo polagoma v dobro formo. — SK »Bratstvo« priredi v nedeljo dne 4. avgusta t. l. svoj običajni letni sportni dan v velikem obsegu ter opozarja vsa društva in klube na Jesenicah in v okolici, naj ta dan ne prejeajo svojih prirediteljev.

— Golica in Rožca vabita izletnike. Golica in Rožca sta odleti z belim plaščem duhetih narcis, ki zlasti o binokostnih leto za letom vabita velike množice prijateljev planin v svoje okrilje. Zlaj, ko je narava v najlepšem cvetju, bodo naši izletniki polno užitek sredi naravnih poljan. Skalaška koča na Rožci, ki je stalno oskrbovana, bo ob prazniških nudila izletnikom mnogo prijetne planinske zabave, za kar bodo v polni meri skrbeli Skalašci. Vsa pot na Rožco so najbolje markirana, pred vsem pa ona pot, ki vodi z Golice k Skalaški koči. Skalaška koča na Rožci je izhodišče daljših in krajših tur v vseh smereh.

— Kaznovan tat. V ponedeljek je 28-letni brezposelni delavec N. J. vzal nekega jeseniškega krojača motorno kolo in se z njim pridno vozil po Jesenicah in okolici. Ker pa baje še ni bil izvežban vozač, je menda v bližini Hrušice padel in se občutno poškodoval po obrazu. Po drugi verziji pa ga je zalotil pri vožnji lastnik vozila, ki ga je s svojimi tovariši krepko nabuknal zaradi tatvine kolesa. N. J. trdi, da ni mislil ukrasti motokola, pač pa ga je hotel na vožnji preizkusiti, da bi ga potem kupil od lastnika. Koliko je na tem resnice, še nismo mogli domnati, znano pa je, da ta hrošč na Rožci ne bo držala, ker v tem času J. ni imel prebite pare. Na odredbo g. dr. Kogojja je bil prejetan v bolnico bratovske skladnice, kjer je dobil prvo pomoč, nakar so ga naslednji dan iz bolnice odslavili.

Iz Ptujja

— Nasilneži. V noči na 3. t. m. je prišlo več fantov pred hišo posestnika Dretarja Vinka v Mali Varnol. Vsi so bili oboroženi s koli ter so hoteli s silo vstopiti v hišo, češ, da bodo vse preprečili. V sobi so spali otroci, ki so se nasilnežev zelo prestrašili, sam gospodar pa je s pomočjo domačih tistal vrata. Na pomoč so prihiteli sosede, ki so nasilneže pregnali. Orožniki so fante izsledili in jih ovadili sodišču.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 7. junija: zaprt. Sobota, 8. junija: Bunbury. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Nedelja, 9. junija: ob 15. uri: V času obiskanja. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 10. junija: ob 15. uri: V času obiskanja. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 7. junija: zaprt. Sobota, 8. junija: Zemruda. Red C. Nedelja, 9. junija: ob 20. uri: Zdal vam eno zaigram. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ponedeljek, 10. junija: ob 20. uri: Zdal vam eno zaigram. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Iz Kamnika

— Nogometna sekcija sportnega kluba Kamnik je ob priliki šletnice svojega obstoja v nedeljo odigrala prijateljsko tekmo z vojaškim teamom SK »Planina« iz Škofje Loke. Tekma je končala z zmago gostov v razmerju 2:1. Gostje so podarili klubu v spomin lep pokal. Agilni nogometaški želimo, da bi se ji kaj kmalu posrečilo dobiti večji prostor za igranje. Če uspejo pogajanja z gospo Vivodovo, da odstopi del vrta in če bodo marljivi nogometaši še tako pridno planirali valoviti teren, lahko upamo, da bomo kmalu tudi Kamničani stopili v borbo z verifikanimi klubi, kar nam do sedaj žal ni bilo mogoče, ker nogometaši podvezav neče verifikaniti igrišča, ker je premajhno.

</

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24
Danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri zvečer **PREMIERA VESELOIGRE**
NEKE MAJSKE NOČI
LJUBIMKANJE NA DVORU MARJE TEREZJE
VITKOR DE KOWA KATICA NAGY HANS MOSER

DNEVNE VESTI

— Prispevki za spomenik kralju mučniku. Že od novembra 1934 traja zbiranje prispevkov za spomenik viteškemu kralju Aleksandru I. Uedimitelju. Zbiranje mora biti smoteno, to je vesti mora k zaključku. Mnogo je še takih, ki s svojimi prispevki čakajo. Oklevanje mora nehati. Družbe, posamezniki in društva vabijo torej odbor za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Uedimitelju v Ljubljani, naj nemudoma nakažejo po svojih močeh prispevek k stroškom za postavitev spomenika blagopokojnemu vladarju.

— Kongres obrtnikov. Savez hrvatskih obrtnikov priredil je binkoštno praznike v Virovitici kongres, ki je nanj povabil predstavnike obrtniških organizacij iz vse države.

— Triglavski dom na Kredarici bo oskrbovan za binkoštno praznike. Odrpta bo tudi Krekova koča na Ratitovcu.

— Na Oplenacu! Društvo »Soča« prosi vse prijavitelje, ki so že plačali vozno, a niso še dvignili legitimacij, da na podlagi teh prejmejo jutri pred odhodom na postaji glavnega kolodvora (zbirališče za restavracijskim vrtno od 19. do 20.) tudi potrebne vozne karte, naj iste dvignejo takoj danes pri trgovcu Jurčiču, kjer bodo tudi za to potovanje določene znake z napisom »Soča«. Zunanji, ki se pripeljejo v Ljubljano do posebnega vlaka, se legitimirajo o plačani vozni in s postojni odrezki. Vsi drugi zunanji pa prejmejo vozne karte in znake pri oni postaji, kjer vstopijo. Vstop v posamezne vagonne odrede po razdelitvi na zbirališču za to določeni reditelji. Prosimo zato vse brez izjeme, da ne bo priročilo in tudi zaradi reda — bodite disciplinirani!

— Šah z živimi figurami. Šahovski klub v Banjaški priredi za binkoštno praznike zanimiv match z živimi figurami med prvako Banjaške Nikolo Pavličem in prvako Prijedora Nikolo Komarom.

Pri ljudeh, ki so potrpi preutrujeni, za delo nezmogljivi, povzroči naravna »Franz Josefovca« grenčica prosto kroženje krvi in poveča duševno in telesno sposobnost.

— Veselica za železničarsko slavo. Preteklo nedeljo odpovedana proslava železničarske slave z veselico na prostem se bo vršila neprekinjeno to nedeljo 9. t. m. v Matjanovem gaju v Vižmarjih. Za razpoloženje bo skrbel godba »Sloga«, ostalo je v domači režiji. Začetek je ob 15. Vozil bo poseben vlak! Podprite akcijo za bolno železničarsko dečo!

— Zavarovanje delavcev v marcu. Po podatkih, ki jih je zbral SUZOR, je bilo v marcu v naši državi zavarovanih 526.331 delavcev in nameščencev. V primeru s februarjem je naraslo število zavarovancev za 20.947, v primeru z marcem lanskega leta pa za 3261. Med privatnimi društvenimi bolnišnicami blagajnam izkazuje najvišji porast zavarovancev TBPD v Ljubljani, in sicer za 578 članov.

— Delo človeka. Javna borza dela v Ljubljani sprejme takoj čevljarja za šivano delo, mehanika, 2 delavca, britskega pomočnika, hoteleškega uradnika, vodjo mehanike delavcev (za tekstilno tovarno), tekstilnega strokovnjaka za prodajni oddelek.

— Trgovska, industrijska in bančna podjetja, ki nameravajo sprejeti nove pisarniške moči, naj se izročijo obrniti na ravnanje s trgovsko Drž. dvorazredne trgovske šole v Ljubljani.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo stalno toplo vreme, možnost krajevnih neviht. Včeraj je nekoliko deževalo samo v Ljubljani. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 32, v Skoplju 31, v Sarajevu 30, v Splitu 27, v Rogoški Slatini 26, v Ljubljani 24,4, v Zagrebu 22, v Mariboru 17. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769,9, temperatura je znašala 9,8.

— Čudna osveta. V Novem Slankamenu je nekdo namenoma zastopil vodo, da je poginilo 970 sosesk trgovca Bore Adamova. Škoda znaša nad 20.000 Din.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer **MARLENE DIETRICH** v filmu **VISOKA PESEM**
Vstopnina Din 4.50, 6.50 in 10.—

— Vaška bitka. V vasi Brestovcu blizu Banja Luke je prišlo v sredo do krvavega spopada med kmeti. Med tradicionalno proslavo so se spopadli pijani kmetje in v spopad jih je poseglo 150. Pokali so revolverji, bliskali so se noži in padalo je kamenje. Orožniki so pretepeče komaj ukrotili. Na bojišču je obležalo okrog 70 težje in lažje ranjenih kmetov. Oblasti so sklenile proslavo v bodoče prepovedati.

— 70 krasnih daril v vrednosti 4000 Din razdeli meseca junija med svoje naročnike, ki so poravnali naročnino za leto 1935, uprava Ilustriranega Mesta: Rejec malih živali.

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30
Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer **BIZETOVA OPERA**
CARMEN
Vstopnina Din 4.50, 6.50 in 10.—

iz Ljubljane

— **Lj Nujna potreba dograditve šole za Bežigradom.** Iz krogov prizadetih staršev prejmemo dopise, ki v njih izražajo bojazn, da šola za Bežigradom letos še ne bo dograjena, ker so se dela ustavila, čas pa hiti. Potreba razbremenitve ljubljanskih osnovnih šol je od leta do leta večja in z vsakejšo je javnost pozdravila vest, da dobimo za Bežigradom novo šolsko poslopje, kamor bi spravili šolsko mladino severnega dela mesta, da bi se druge šole vsaj nekoliko razbremenile in da bi otrokom ne bilo treba hoditi tako daleč v šolo. Žal smo pa tudi tu nalekli na neurejeno denarno vprašanje. Ker ni denarja, se gradnja šole zavlačuje in če takoj ne bomo našli izhoda, šola do jeseni ne bo dograjena, kar bi pomenilo veliko škodo. Če so se investirani trije milijoni, je treba delo nadaljevati in šolo dograditi, ker zahteva to že načelo pametnega gospodarstva. Denar se mora dobiti, ker gre za eno najnujnejših investicij, ki je poleg tega do polovice že storjena in zato ne more biti nobenih pomislekov glede druge polovice. Saj vendar ne bomo pustili novega poslopja, da se bo kvarilo in razpadalo. Treba se je poizniti, da ne bo zamujeno celo leto, kar bi pomenilo veliko škodo. Do jeseni mora biti šola za Bežigradom tako daleč dograjena, da se bo mogel vršiti v nji pouk.

— **Lj Prihod češkoslovaških lahkoatletskih reprezentantov na proslavo ASK Primorja.** Danes ob 17.03 prišpe z dunajskim brzovlakom 8 češkoslovaških lahkoatletskih reprezentantov, ki bodo sodelovali na proslavi 15letnice A. S. K. Primorja v Ljubljani. Pozivamo ljubljansko športno občinstvo, zasopnike v Ljubljani nahajajočih se nadrejenih športnih organizacij in članstvo vseh ljubljanskih športnih klubov, zlasti ono ASK Primorja, da se v čim večjem številu udeležijo sprejema. Odbor za proslavo 15letnice.

Film Z. K. D.

v Elitnem kinu **Matic**
ob 1/3. popoldne
VESELA OTROŠKA RINGARAJA
Vstopnina Din 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50

— **Lj Miklošičeva cesta mora napraviti** na vsakogar, ki pride s kolodvora v mesto prvič, dober vtis. Prvi vtis je odločilen. Maaarykova cesta, žal, še ni takšna, kakršno bi si želeli, zato smo pa lahko še tem bolj veseli, da se vsaj M. Miklošičeva lepša. Prav je, da so proclja hiš na tej cesti v dobrem stanju. Zjaj obnavljajo pročelje dvonadstropne hiše št. 28 v bližini Delavske zbornice. Kolodvorska ulica je že mnogi izgubila na svojem pomenu, ker se je promet preusmeril na Miklošičevo cesto, vendar to še ni upravičilo, da bi smele biti hiše v nji tako oguljene, kakor so mnoge.

— **Lj Alibaba in 40 razbojnikov.** Te dni bomo videli v Ljubljani film, ki bo gotovo zanimal našo mladino. Predvajal se bo film »Chu - Chin - Chow« ali »Alibaba« po znani indijski pripovedki. V filmu nastopa Fritz Kortner in Ana May Wong, oba sta nam že znana in splošno priljubljena igralca. Film diči neverjetno razkošje Orienta. Občaji in noše so v tem filmu tako podani, da si ne moremo misliti boljše. Film je skoz in skoz prepleten s humorjem in petjem.

— **Lj Ribe so še vedno na jedilnem listu** marikate meščanske kuhinje, ker so še poceni. Za prodajo morskih rib je pa zdaj bolj neugoden čas, ker je precej toplo in morajo ribe oblagati z ledom. Med morskim ribam prevladujejo še vedno male ribe, a ni več skuš, ki so dolgo zelo priljubljene in so se zaradi njih mnoge gospodinjice navadile na ribe. Toda zdaj je še dovolj drugih morskih rib, ki so prav tako poceni in ne zaostajajo v kvaliteti za skušami. Danes so n. pr. prodajali sardele po 10 Din. To je nizka cena v primeru z nekdanjimi, ko so bile sardele po 24 Din. Tudi grlice so poceni, po 6 Din. Rečni rib danes ni bilo posebnega mnogo. Kakor vemo, je bilo tudi danes največ skuš, ki so še vedno po 24 Din. Izmed donavskih rib so prodajali danes smuči po 24 Din in kečigo po 30 Din. Zobji kraki so čedalje bolj debeli, na pogled niso preveč slastni, največji so po 125 Din komad.

— **Lj Gobe na trgu.** Letos je v splošnem pozna letina in tudi gobe doseže še ni bilo. Lani so jih prodajali že maja, letos so jih pa začeli šele te dni. Danes jih je prodajala le ena prodajalka, in sicer merico po 6 Din, kar ni niti tako drago, če prodaja le ena prodajalka in lani so bile gobe po 6 Din, ko jih je bilo mnogo več.

— **Lj Državna dvorazredna trgovska šola** v Ljubljani sporoča na razna došla vprašanja, da se vrši vpisovanje za šolsko leto 1935-1936 dne 1. 2. in 3. septembra 1935. V I. razred se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili nižjo srednjo šolo z nižjim tečajnim izpitom ali meščansko šolo z završnim izpitom. Prednost bodo imeli sinovi in hčere trgovcev, obrtnikov in industričev, ki po dovršeni šoli ostanejo v domačem podjetju. K vpisovanju je treba priložiti: rojstni list, izpovednico, prošnjo za sprejem, 150 Din v gotovini, davčno potrdilo za odmero šolnine. Absolventi dvorazredne trgovske šole imajo pravico na dijaški rok.

— **Lj Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani,** na binkoštni ponedeljek dne 10. junija t. l. ne bo poslovala za stranke.

— **Lj Pevski zbor Glasbene Matice.** Vaja mešanega zbora nočjo ob 20. ur. Odboj.

— **Lj V Hubadovi pevski dvorani** bo drevo ob pol 7. uri javna orgelska produkcija gojencev državnega konservatorija iz šole prof. msgr. Stanka Premra. Vse ljubitelje glasbe vabimo k tej produkciji. Spored stane 2 Din in se dobi ob 6. ure dalje v vezi Matičnega poslopja v Vegovi ulici.

— **Lj Odlomki francoskih oper:** Faust, Lakme, Luiza ter Romeo in Julija se bodo izvajali na II. javni produkciji operne šole ljubljanskega državnega konservatorija, ki bo v torek dne 11. t. m. ob 20. uri v opernem gledališču. Predprodaja pri dnevnih blaginjah in operi.

— **Lj Sezija špagarjev.** Veak dan sveže, zlahtne domače beluše servira gostilna »Pri slepm Janezu«.

iz Maribora

— **Iz mestnih podjetij.** V sredo zvečer je imel upravni odbor mestnih podjetij v Mariboru sejo, na kateri je bilo storjenih za mariborsko javnost več važnih sklepov. Tako bo stalo uradovanje pri mestnih podjetjih tudi v poletnem času nedeljevo, kar bo v prid zainteresiranim tukajšnjim gospodarskim krogom. Mestna podjetja bodo odslej svojim dolžnikom zaračunavala zamudne obresti, kar doslej ni bilo običajno. Kakor znano so mariborska mestna podjetja zgradila iz opeke bivše Turkovve hiše v Dalmatinovi ulici dve stanovanjski hišici, katere bodo MP sedaj na dražbi prodala.

— **Razpadlo truplo v Dravi.** Včeraj zjutraj so ljudje odkrili v Kafferjevem kopalšču ob podstavku nekdanjega mostiča iz šibja štrleče popolnoma razpadlo človeško truplo. Takoj so o tem obvestili mariborsko policijo, ta pa mestni pogrebni zavod, čigar uslužbenec so truplo utopljeno, ki je bilo že samo okostje, izvlekli iz reke in položili v krsto ter odpeljali na poboško pokopališče. Truplo je bilo tako strašno deformirano, da niso mogli ugotoviti, da li je utopljenec moški ali ženska. Ker so pa na vratu našli zlato verižico, menijo, da je truplo žensko, kar pa bo razjasnilo poizvedovanje.

— **900 Mariborčanov več!** Mariborska mestna občina je pravkar zaključila popis prebivalstva. Pri tej priliki je bilo ugotovljeno, da prebiva v 8300 mestnih stanovanjih 34.800 ljudi, kar znači, da se je število prebivalstva mesta Maribora povečalo od zadnjega ljudskega štetja leta 1931. za 900 oseb. Vsekakor je to lep razvoj obmejega Maribora.

— **Nos si je razbil.** Mestni delavec Jakob Ložnišek je imel včeraj nesrečen dan. Zaposlen pri cestnih delih je tako nesrečno padel na samokolnico, da si je prebil nosno kost. Poškodovanca so mariborski reševalci prepeljali v bolnico.

— **Kje je?** Ze od nedelje pogrešajo starši svojega 15letnega sina pekoveškega vajenca Rolanda Vesenjaka. Sled za pogiblom kaže v Maribor. Zato prosijo tukajšnja policija, da eventuelne podatke o pogreščancu javite.

— **Gradbeno gibanje v Mariboru.** Po sklepu seje upravnega odbora mariborske mestne občine so dobili gradbenega dovoljenja naslednji prosilci: Barb. Hochreiterjeva za enonadstropno stanovanjsko hišo v Stritarjevi ulici, tekstilna tvornica Hutter in drug za adaptacijo novega skladišča, tvrdka Wögerer za preureditev fasade delikatesne trgovine v Slovenski ulici, Franc Herget za gradnjo enonadstropne stanovanjske hiše v Rajhovi ulici in trgovca Jakob Lah za ureditev pisarniških prostorov.

PRIDE VELEZABAVNA

Chu - Chin Chow

ALIBABA IN 40 RAZBOJNIKOV

iz Poljčan

— **Sport.** Zadnji čas je pri nas skoro vsako nedeljo kakšna nogometna tekma, včasih tudi kar po 2. Preteklo nedeljo sta se spoprijela SK Adrijia (Maribor) in domaćin SK Boč. Prvi je pokazal prav lepo igro, vendar so vodili v prvem polčasu domačini z 2:0. V drugi polovici igre je bilo ravno obratno. Kmalu so drbo začeli, že je imel SK Boč 3 gole in bi bila tako zmaga ostala na strani gostov, da niso domači z 11metrov vravnali na 3:3. SK Boč je pokazal, da ima še precej rutine, vendar pa se je gost nadarje al. Sodil je g. Pretnik. — V prigrjontu sta št. dni srečala konjski in poljski ošek in je zmagal prvi 4:2.

— **Popravek.** V poročilu telovadnega nastopa konjskega Sokola z dne 5. t. m. je tiskarski škrat iz »5 v belo oblečenih članice« napravil »6 v belo oblečenih članice«, kar s tem popravljamo.

— **Javni telovadni nastop ljubljanskih sokolskih društev** bo združen s svečano otvoritvijo preurejenega letnega telovadišča po pričevarilju odeska za zgradbo doma, ljubljanskem županu bratu dr. Vladimirju Ravnarju. Takoj po otvoritvi bo svečana izročitev zastave bivšega Poljskega Sokola ljubljanskemu Sokolu po odposlanstvu Sokolega društva Sisak, ki dosepe v Ljubljano v soboto dne 8. t. m. ob 13.45: na kolodvoru sprejme brate in sestre iz S'kega uprava Ljubljanskega Sokola. — Članstvo sokolskih društev in ostalo občinstvo se naproša, da s nabavi vstopnice v predprodaji in se objavljenih trgovin in društvenih pisarnah, da se tako prepreči naval na dan prireditve pri blaginjah. V soboto dne 8. t. m. na dan prireditve, bo poslovala blaginja že od 17. ure dalje in to le pri glavnem in edinem vходу — v drevenih nasproti velesojam — nakaš občinstvo še posebej opozarja. Začetek bo točno ob pol 20. uri.

Nesporazum.

— **Zakaj si se pa prav za prav drugi oženil, prijatelj?**
— **Zavoljo otroku.**
— **Križi božji!** Saj jih imaš že iz prvega zakona šest.

Slovinci v Ameriki

Žrtve avtomobilske nesreče, samomorji, smrtne nesreče in novi grobovi

Jurij Pivčević je lastnik gostilne v Clevelandu in k njemu radi zahajajo delavci, ki ob plačilnih dneh izmenjujejo čake. Ko je nekega jutra Pivčević stopil v svojo garažo, da se odpelje v trgovino, so se nenadoma pojavili pred njim trije banditi. Eden ga je zgrabil za vrat in ga hotel potegniti v garažo, toda naletel je slab. Pivčević se roparjev ni ustrašil, temveč je bilokoma potegnil samokres in bandita ustrelil, nato pa je naglo zbežal, spotoma streljajoč na ostala dva bandita, ki sta tudi potegnila samokrese. Nato sta pobegnila na Pivčevićevo avtomobilu. Pol ure pomeje ju je našla policija ranjena ležati blizu mestne bolnice. Pri napadu je sodeloval še četrti bandit, ki je pa srečno odnesel pete.

8. maja so v kraju New Baden pokopali Jožeta Peruška, ki ga je nedavno povozil avtomobil in je kmalu nato podlegel poškodbam. Pokojni je bil star 57 let in je živel 15 let v New Badnu.

Med stavkujočimi delavci tovarne Electric Vacuum Cleaning Company v Clevelandu je bil tudi Alojzij Brenčič, ki je nadlegoval policijo, ko je vodila stavkokeže na delo. Zato so ga aretirali in sodnik ga je obsodil na 500 dolarjev globe in sedem mesecev ječe. Zjaj se je za Brenčiča potegnila unija ameriških delavcev in se bo zoper Brenčiča vršila nova razprava.

V rudniku Lynch, država Kentucky, se je nedavno ponesrečil Franc Kužnik, po domače Janko. Utrgala se je velika plast premoga in ga zasula. Bil je takoj mrtev. Pokojni je bil doma iz vasi Vrbac, fara Dobrinje na Dolenjskem.

Na zahtevo našega generalnega konzula Radoja Jankovića v New Yorku je bil aretiran tam bivši notar Dragomir Kostić, ki je z raznimi pooblastili iz Jugoslavije in od naših Američanov dvignil večje zneske in jih porabil zase. Tako je oskodoval mnogo naših ljudi za 32.000 dolarjev. Obsojen je bil na tri leta zapora v zloglasnem Sing Singu.

Po dolgi in mučni bolezni je v Clevelandu umrla 25letna Marija Mihelič, rojena Omerza, stara komaj 25 let. — V Clevelandu so pokopali tudi Miho Milavca. Pokojni je bil doma iz Nove vasi, fara Bloke na Notranjskem, v Ameriki je bival 25 let. — V Trinidadu država Colorado, je umrl 63letni Ivan Lavrentić, doma iz Malega Lošinja, v Detroitu, država Michigan, je umrl 86letni Martin Bošk, doma iz Lokve. — V Clevelandu so pokopali Dorotejo Arko, rojeno Tekavčič. Pokojna je bila stara 26 let in je bila rojena v Ameriki. — V kraju Bradock je umrla 65letna Karolina Štefančičeva iz Grahovega pri Raketu. — Po dolgi bolezni je v kraju Toole, država Utah, umrl 69letni Miha Kraškovič prav tam so pa pokopali tudi 56letnega Franca Arka, ki je bil doma iz vasi Otavce pri Ribnici. Zapustil je ženo, pet sinov in dve hčerki.

»Ameriški Slovenci« poročajo zanimivo vest, da bo naselbina Willard, država

Wisconsin, kjer prebivajo večinoma Slovenci, z dovoljenjem oblasti prekršena na ime Baraga Point v čast nadškofa Barage, ki je bil misijonar med tamošnjimi Indijanci.

Sheboygan, ki je bil lani v novembru pororišče hude avtomobilske nesreče, pri kateri se je smrtno ponesrečila 18letna Franciška Zore, je nedavno zopet zahteval življenje Slovence. Alojzij Sklander se je v družbi prijatelja in dveh mladenk ponoči vračal z zabave. Zaradi nagle vožnje so pa na osem ovinkov tresčili v bližnje drevo. Karambol je bil tako silen, da sta Sklander in njegova 17letna prijateljica Virginija Steindle obležala mrtva. Oba sta si zlomila tlinik. Žrtve avtomobilske nesreče je postala tudi 6letna hčerka Tomšičeve družine iz Chisholma, država Minnesota, ki je prišla 12. maja pod kolesa tovornega avtomobila. — V Sharonu je pa avtomobil podrl in hudo poškodoval Frančiško Cimprmanovo, ki so jo morali prepeljati v bolnico.

V kraju Tipperary, država Wyoming, so našli na farni mrtvega Janeza Demšarja, ki se je bil ustrelil v glavo. Pokojni je bil doma iz Poljanske doline. — Na enak način si je končal življenje tudi Miha Ribič, ki se je 14. maja ustrelil v kraju Crested Butte, država Colorado. Pokojni je bil star 56 let in je živel v Ameriki 37 let. Zapustil je pet sinov.

V premogovniku Onalinda se je smrtno ponesrečil 29letni Jakob Debevec, ki je bil rojen v Ameriki. Nad njim se je utrgala debela plast zemlje in ga zasula. Bil je takoj mrtev. — V Chicagu je doletela tragična smrt 62letnega Franca Garbaisa. Ko je čistil v svojem stanovanju okna, je nenadoma omahnil in strmoglavil na cestni tlak. Pokojni je zapustil sina in dve hčerki.

Dne 9. aprila je v Milwaukee umrl 55letni Janez Mitlič, ki je zapustil 15.536 dolarjev premoženja. Oblasti so poizvedovale za njegovimi sorodniki, ki jih pa v Milwaukeeju in Ameriki ni in zdaj poizvedujejo po Jugoslaviji. Med njegovimi listinami so našli pismo iz Smedereva in zato domnevajo, da je morda doma iz tamošnje okolice. V primeru, da ne najdejo zakonitih dedičev, bo šla vsa zapuščina v državni šolski sklad. Ameriški listi poročajo, da bo slovenski sodnik Franc J. Lavše najbrž kandidiral za župana mesta Clevelanda. Ker je v Clevelandu na tisoče Slovencev in ker uživa Lavše v splošnem velik ugled, ni izključeno, da utegne pri volitvah zmagati.

V kraju Wick Haven je nedavno umrl 53letni Josip Radšček, doma iz Rimskega toplica, a v Clevelandu so pokopali 49letnega Janeza Rusa, ki je bil doma iz vasi Pakla, fara Struge. — V naselbinu Maynsville, država Michigan, je je 11. maja umrla 52letna Ana Plavec, doma iz Fare pri Kočevju. Na posledicah operacije v Barbertonu, država Ohio, 16. maja umrla Angela Zagar. Pokojna je bila doma iz Krvave peči na Dolenjskem. Stara je bila 35 let in je zapustila moža in dva sina.

Iz Trbovelj

— **Za ustanovitev šolske poliklinike.** Uprava občine Trbovlje je sklicala danes popoldne ob 14. uri na občini (bivša Parashova hiša) anketo, na kateri se je razpravljalo o ustanovitvi šolske poliklinike v Trbovljah. Ankete so se udeležili upraviteljstva vseh tukajšnjih osnovnih šol ter ravnateljstvo meščanske šole, vsi trije tukajšnji zdravniki, zastopnik higijenskega zavoda v Ljubljani, zastopniki podjetij, društva »Sola in doma« ter zastopniki občine in občinskega zdravstvenega odbora. Anketo je vodil predsednik občine G. Klenovšek, ki je uvodoma pojasnil pomen ustanovitve šolske poliklinike v naši dolini, nato pa otvoril debato o tem vprašanju. Kakor pri vseh takih in enakih anketah se je sukala glavna debata okrog vprašanja, kje najti sredstva za gradnjo šolske poliklinike. Med debato se je tudi porodila med zborovalci pametna misel, da-li bi ne bilo bolje ustanoviti osnovno zgraditvijo v naši dolini zdravstveni dom, kjer bi bili nastanjeni med drugim tudi Društvo za zaščito dece, Državna posvetovalnica za mater in dojenčke, Protituberkulozna liga in protituberkulozni dispanser in druge slične človekoljubne in zdravstvene ustanove. Sklenjeno je bilo, da se bo delalo v tem pravcu dalje, da se ustvari podlaga eni drugo, za kar bo seveda potrebno še mnogo povečevanj, da se napravi to, kar bo kraj in prebivalstvu najbolj koristilo.

— **Obratovanje v juniju.** Rudnik bo obratoval v juniju tudi 13 delavnih dni.

— **Velik obisk razstave »Zena«.** Z razstavo »Zena« so dosegle naše Kolašice izredno velik moralen uspeh. Zanimanje za razstavo narašča z dneva v dan med vsemi sloji prebivalstva. Zlasti v popoldanskih urah so razstavni prostori kar natrpani od posetnikov, ki si z velikim zanimanjem ogledujejo razstavljene predmete. Veliko pozornost vzbujajo zlasti tudi higijenska razstava, saj večina našega delovnega ljudstva kaj takega še ni videla. Tudi predavanja, tako gospodinjstva kakor zdravstvena so jako dobro obiskana. Zaradi velikega obiska so morali predstavitelji še nekajkrat zaprositi upravo državnega doma, da so se predavanja vršila lahko v veliki družinski dvorani. Tudi predavanja zdravnikov dr. Jensterla o spolnih boleznih s filmom je bilo zelo dobro obiskano, saj je moralo mnogo poslušalcev stati v vrsti. Jutri bodo higijenska predavanja ob 9. uri za šolsko mladino, ob 16. uri za odraslo mladino, ob 17. uri pa za odrasle. Včeraj pa si je razstavo ogledalo učiteljsko laškega sreza, ki je imelo v Trbovljah zborovanje.

— **Jadranski dnevi.** Najmlajši čuvarji našega Jadrana v Trbovljah se pripravljajo na svoj veliki praznik — na razvitje praporov, ki bo v nedeljo 16. junija t. m. po šolski maši na trgu pred župno cerkvijo Blagoslovljenih bo 5 praporov, ki naj pričajo, da tudi črke Trbovlje pazljivo gledajo na tisti lepi kosček naše domovine, katerega bi nam tulec tako rad vzrel. Na predvečer razviti dne 15. junija ob pol 20. uri se pa vrši v Sokolskem domu akademija podmladkarjev Jadranske straže. Vjudno

vabljen vsa društva in korporacije ter prijatelji mladine in našega sinjega Jadrana, da se v obilnem številu udeležijo obeh prireditve.

— **Binkoštni izlet na Sv. Planino.** Po stari tradiciji krenejo naši rudarji na Binkoštni ponedeljek na Sv. Planino. To romanje se vrši že več desetletij ter izhaja iz neke zaobljene rударje. Rudarje spremlja delavska godba na pihala. Izlet organizira vsako leto II. skupina rudarskega delavstva.

— **Nogomet ob binkošti.** Na binkoštno nedeljo bo gostoval v Trbovljah SK Velebit iz Karlovca, ki bo nastopil proti tukajšnjemu SK Amaterju. SK Amater, ki ima stalne prijateljske vezi z zagrebškimi nogometnimi klubi, se je tokrat odločil za odlično moštvo SK Velebita, ki ga je povabil v goste. SK Amater, ki je doslej s tujimi klubi na svojem igrišču največkrat odnesel zmago, se pripravljajo, da bo tudi tokrat častno zastopal svoje barve. Tekma obeta biti nič manj zanimiva, kakor pred tedni srečanje z zagrebško Šparto, zato vlada za gostovanje SK Velebita v naših športnih vrstah veliko zanimanje. V predtekmini nastopa SK Sloga iz Zagorja in kombinirano moštvo SK Amaterja. V praznikih se vrši v rudarskih revirjih tudi športni miting za pokal DNSP. Tako bo v soboto, 8. t. m. ob 17. uri na igrišču SK Amaterja tekma med SK Dobro in Amaterjem. V nedeljo, 9. t. m. ob isti uri bo v Zagorju med SK Retje: Svoboda, isti dan ob istem času v Hrastniku med SK Rudar: SK Hrastnik. V ponedeljek, 10. t. m. ob pol 16. uri med prvakom Hrastnika in Zagorja, nato med prvakoma Trbovelj in Ljubljane. Slednje tekme se vrše na igrišču SK Amaterja. Prvaki, ki se bodo igrali na I. mesto, igrajo nato proti prvaku Celja in Maribora. — Torej bo za praznike v revirjih dovolj športne zabave.

Iz Celja

— **Komorno glasbeni večer** gojencev Glasbene Matice v Celju se bo pričel drevo ob osmih v Mestnem gledališču. Vstopnine ni. Vstop je dovoljen samo s sporedom.

— **Sokolska telovadba.** Člani telovadišča sedaj ob torkih in petkih od 19.30 do 21 na letnem telovadišču pri Sokolskem domu v Gaberju, združeni oddelki moškega narščaja pa istotam ob ponedeljkih in četrkih od 18. do 19.

— **Sokolski pešizlet.** Sokolsko društvo v Celju bo priredilo v nedeljo 16. t. m. pešizlet članstva in naraščaja k edinici v Vojnik. Odhod ob 13. peš od mestne telovadnice do Majdičeve kapele na Mariborski cesti, odtod dalje z vozovi, ki jih bo dal vojniški Sokol celjskim izletnikom na razpolago. Sokolu naklonjeno občinstvo je vabljeno, da se tega pešizleta udeleži v čim večjem številu.

— **Izpitni vozačev motornih vozil</**

Ludvik Wolff:

22

BOGINJA DOBROTE

ROMAN

V hotelu Amerigo Vespucci na Lungoarno sta bila sprejeta s hladno vljudnostjo in dali so jima lepo sobo z razgledom na reko.

Ingelena je potegnila Harlanda za seboj k oknu in ga vprašala z neumornim navdušenjem: Ali ni to krasno?

Harlanda je prevzel val njene mladosti in oči so se mu radostno zaiskrile.

Kmalu sta se peljala gori po Via del Colle tja do San Miniato, kjer so vrbe žaljke žalostno povešale svoje krone. Nastal je večer in vse mesto se je leketalo v zlatu. Arno je tekel skrivatno.

Ingelena, z večernim zlatom v očeh, je pojasnjevala to mogočno sliko.

— To je dom. A tam-le je Santa Maria Novella in cerkev del Carmine, Palazzo Titi, tam gori je Fiesole, a tam dalje Certosa.

— Kako naj si zapomnim vsa ta imena? — je vprašal Harland smeje.

Ingelena ga ni slišala, z iztegnjeno roko je opisala lok po krajini. — Tako sem srečna, da me je kar sram.

— Kako mlada je, — je pomislil Harland in se veselil njenega glasu, polnega mladosti in radosti.

— Nikoli ne bom pozabila, gospod Harland, da vam moram biti hvaležna za srečo teh trenutkov.

Ni je mogel dohajati in veselje je prevzemalo tudi njega. Spoznal je, da je razgled s hriba zelo lep in da je mesto zelo romantično — toda za to ni treba, da bi si človek položil nogo za vrat.

Menda se vam zdijo malo smešna in preveč navdušena, toda oprostite mi, vsa sem omamljena.

— Razumem vas, toda sam se ne morem tako navdušiti, kakor bi hotel, draga gospodična! V takih trenutkih opažam, da sem že star.

— Nikar ne koketirajte s svojo starostjo, — je vzkliznila Ingelena razposajeno. — Menda hočete na vsak način slišati iz mojih ust poklone.

Prvič, odkar je poznal Ingelena, je imel Harland občutek, da je to bistromno dekle, mnogo bolj izobraženo kakor on, ženska. Prvič je videl, da ima to dekle živo rdeče kipeče ustne in ko stanjeve lase, ki so se v večerni zarji rdečkasto lesketali. Prvič je opazil njeno vitko, visoko postavbo in njena deviško zaokrožena nedrja.

— Da, prosim vas, osrečite starega gospoda s poklonom, — je dejal nekam plaho.

Smeje mu je pogledala Ingelena v oči.

— Zdaj, zdaj bi moral izbrati ugodno priliko, ki se ne bo nikoli vrnila, zdaj bi moral objeti to dražestno dekle in jo omamiti z vročimi poljubi, — je pomislil Harland. Toda v naslednjem hipu se je že zopet iztrznil in notranji glas mu je zašepetal: — Harland, ti stari poapnjeni dedec, nikar se ne osmeši.

— Tako zabavnega in veselega kapitalista, kakor ste vi, pa še nisem srečala v življenju.

— Hvala za poklon!

— Ste zadovoljni?

— Zelo, gospodična!

Prijel jo je za roko in jo hotel dvigniti k ustom, pa si je premislil in se zadovoljil s tem, da jo je samo krepko stisnil. — Florentinska krajina vam imenitno pristaja, gospodična.

— Kako mislite to?

— Tako lepe vas še nisem videl, kakor nocoj.

— O, menda hočete vračati poklone, gospod Harland.

— Ne, star gospod samo ugotavlja.

Molčala je in zrla zamišljeno v daljavo, kjer je postajal zlat prah rdečkasto vijoličast. Lahen vetrič je prinašal vonj rož.

Harland je dejal proti svoji volji: — Če bi bil dvajset let mlajši, bi vam zdaj na tem griču priznal ljubezen.

— Raje ne, gospod Harland.

— Seveda ne, saj pravim izrecno: če bi...

Ingelena si je za hip zamislila, da stoji kraj nje Conny, in prišla je do spoznanja, da poročnik Eppingen ne spada sem. Ljudi ne smemo jemati iz njihovega okvira. — Ali se vrneva, gospod Harland?

— Seveda, gospodična. Oprostite mi, iskrenosti, toda priznati moram, da sem pošteno lačen.

— Jaz tudi, — se je zasmejalo dekle. Ali bi hoteli italijansko večerjo? Spagheti, risotto ali mista con funghi.

— Seveda. Nimam niti pojma, kaj vse to pomeni, toda poskušaj je vedno najboljša.

Odpeljala sta se v staro mesto in zavila v skromno restavracijo.

— To je imenitno, — je dejal Harland, — edina nesreča je v tem, da bi sam ne znal naročiti te dobre večerje.

— Saj imate mene, gospod Harland.

Ozrl se je na njo, zadržal odgovor in dvignil čašo chiantija, rekoč: Na va-

še zdravje, gospodična Ingelena!

Napravila je krepak požirek.

— Tu je mnogo udobneje, kakor v paradni sobi »Pri zlatem jelenu«. Ali se vam ne zdi, gospodična?

Spomnila se je, kako je bilo tiste razburljive noči in zardela je. Ne smete biti mehvalčni. Tudi »Pri zlatem jelenu« je bilo lepo.

Ko sta prišla iz restavracije in se pomešala med množico ljudi, se jima je zdelo nemogoče, da bi se morala že vrniti v hotel.

Ingelena, vsa pod vplivom tople pomladne noči, je odvedla Harlanda k Palazzo Vecchio, pokazala mu je Loggio dei Lanzi in izgovarjala je imena Donatelli, Cellini in drugih slavnih mož, da je Harlandu kar v glavi šumelo.

— Preveč je tega, preveč! — je vzkliznil smeje. — Saj si vsega tega ne bom mogel danes zapomniti, gospodična učiteljica!

Nežno jo je prijel pod roko in tako sta nadaljevala pot. Prišla sta na trg, kjer je sedelo pred kavarno mnogo ljudi. Našla sta prosto mizico in naročila sladoled.

Priporočamo staršem, da pripeljejo svoje deco na razstavo Aerokluba in si jo z njimi vred tudi sami ogledajo.

V zvezi z razstavo Aerokluba na velesejmu leti skoraj dnevno ljubljansko trenažno odeljeno ob sedmim in mestom v kinasti grupi. Občinstvo radovedno zasleduje evolucije letalcev.

Da pomaga propagandnemu cilju našega Aerokluba, je uprava »Aeroputa«, ki vzdržuje dnevno redni zračni promet med Ljubljano, Sušakom, Zagrebom, Sarajevom, Beogradom in inozemstvom sklenila, da bo prihajajoč nedeljo, t. j. 9. junija trimotorno potniško letalo na razpolago za krožne plete nad Ljubljano.

Avtobus »Aeroputa« bo od 9.30 ure dalje vsake pol ure vozil izpred paviljona Aerokluba na velesejmu na aerodrom in od tod zopet nazaj. Vozovnja za te krožne plete se dobe v razstavi Aerokluba na velesejmu. V nizki ceni je tudi zapopadna vožnja z avtobusom na aerodrom in nazaj.

Ker vlada za te plete izredno zanimanje, si preskrbite pravoceno listke. Uprava velesejma je dovolila vsem udeležencem brezplačno povratek na velesejmu. Ob slabem vremenu dobite denar za kupljene vozovnice brez odbitka nazaj.

Nemški prometni urad

V Beogradu je bil nedavno ustanovljen nemški prometni urad (Verkehrsbureau) za Jugoslavijo in kot povsod, so tudi tu Nemci pokazali vso svojo spretnost, živlost in smisel za organizacijo. V pitem letu so svojo tujsko prometno in propagandno ustanovo v naši državi tako slija organizirali, da se sadiji njenega dela poznajo že prav izdatno. To se je videlo zlasti na letošnjem velesejmu v Leipzigu, vidi se pa tudi v vedno večjem zanimanju za Nemčijo tako v gospodarskem, kakor tudi v tujsko prometnem pogledu. Za propagando gredo v Nemčiji težki milijoni, ki pa seveda ne pomenijo, da gre ta denar v izgubo, temveč nasprotno. Vsak izdatek za smotreno propagando se bogato obrestuje.

Letos prvič vidimo nemški prometni urad tudi na ljubljanskem velesejmu v paviljonu F, kjer simpatični g. dr. Karel Gemünd, zastopnik državne centrale za nemški tujski promet v Berlinu s svojim tovarišem ljubezno postreže vsakemu interesentu z informacijami in krasnimi prostskimi. Nemci kažejo sploh od leta do leta več energije in smotrenosti v prodiranju na Balkan.

Blazna žena umorila zdravnika

V sredo popoldne je peljal 40 letni okrajni zdravnik dr. Ludvik Fleischmann iz Farkaže blizu Šale nad Vahom na Češkoslovaškem z osebnim avtom duševno bolno kmetico Lido Molnarjevo v umobolnico v Nitro. Zdravnik je sedel s svojim štiriletnim sinčkom pri soferju, zadaj je pa sedela Molnarjeva z možem. Nekaj kilometrov pred Nitro je Molnarjeva nenadoma potegnila izza nedrja britev in prerezala zdravniku vrat. To je storila tako hitro, da je mož ni mogel zadržati. Sofer je takoj ustavljal avto, vzel vsega okrvavljenega otroka iz zdravnikovega naročja in skočil iz avtomobila.

Dr. Fleischmann si je z levo roko tiščal globoko rano. Imel je še toliko moči, da je izstopil, nato pa se je na cesti zgrudil in izdihnil. Sofer je sicer pripeljal zdravnika iz Urmina, toda dr. Fleischmann je bil že mrtev. Imel je 20 cm dolgo rano od levega ušesa do desne ključnice. Orožniki so ugotovili, da je Molnarjeva vzela britev tik pred odhodom svojim sorodnikom, ko se je od njih poslovljala.

Praktičen fotograf

Pojem viteštva se izpreminja. Kar je veljalo za junaštvo v srednjem veku, se nam vidi zdaj v drugačni luči. Srednjeveški vitezi so se bistveno razlikovali od vitezov naše dobe. Fotograf Otto Kym iz Mexike se je odpeljal oni dan s svojo nevesto z avtomobilom na izprehod v okolico. Da bi združil prijetno s koristnim, je vzel s seboj fotografski aparat. Ko sta se pripeljala do mostu, ki se je zdel fotografu zelo romantičen,

je prepustil Kym avto svoji nevesti, sam se je pa začel ozirati po najlepših motivih. Spelzal je na most in se obrnil, da bi pomahal dekletu v pozdrav. Toda fant je presenečeno obstal in kar sapo mu je zaprlo.

Ta čas je bil privozi po cesti drug avto, iz njega je izstopil stasit mladenič objel je njegovo nevesto in jo večkrat poljubil, še predno se je mogla ubraniti nepričakovane ljubavne pustolovščine. Kaj bi bil storil srednjeveški vitez? Skočil bi bil z mostu in pozval predrzneža na dvoboj. Moderni vitez pa ni storil tako. Obrnil je fotografski aparat in fotografiral svojo nevesto in nesramnega vsiljivca v trenutku, ko sta bila objeta. Doma je razvil sliko in tako je lahko tožil svojega tekmeča, ki ga je obsodilo sodišče na 2.000 dolarjev globe, kar je za nekaj poljubov precej. Denar pa dobi dekle.

Ljubosumne žene ubile lepotic

Zaradi težke kršitve javnega reda je aretirala policija v vasi Carancea pri Kišinevu v Rumuniji 14 žensk, ki pridejo te dni pred sodišče, kjer se bo odigralo zadnje dejanje edinstvene drame ljubosumnih kmetic. V omenjeni vasi je živila po svoji lepoti daleč naokrog znana Katarina Cromanova. Za njo niso lazili samo vsi vaški fantje, temveč tudi zakonski možje in s tem je bilo miru v vasi konec. Po vseh hišah so se začeli domači prepriji, ljubosumnost je vedno bolj razvnela duhove, dokler ni privreda dožejala.

Kmetice so napadale lepo Katarino povsod, kjer so jo srečale, toda to ni nič pomagalo, možje so se še bolj navdušeno ozirali za njo. Slednjič so varane žene zasnovalle osvetlo. Skrivaj so se zbirale na posvetovanje, kako bi lepotic pregale iz vasi. Neke noči je vdrl v njeno hišo nad 100 razjarjenih in varanih žen, ki so potegnile lepotic iz postelje in jo polile z žvepleno kislino. To jim je bilo pa še premalo. Odvlekle so jo na cesto, kjer so jo davile in obmetavale s kamenjem. Ko je bila že mrtva, so teptale še njeno truplo.

Pokopališče mravelj

Mravlje bi lahko ušle človeka kako je treba paziti na snago v bivališču. Vse odpadke odnašajo iz mravljišč, ker bi sicer gnili, a gniloba je največji sovražnik mravelj. Poleg tega je pa opazoval znani naravoslovec dr. R. Stäger še drug način, kako se mravlje iznebe odpadkov. Stäger je razkopaval mravljišče vrste formica rufa pratensis, ki ga je našel v Walških Alpah 2300 m nad morskno gladino. Spodaj v mravljišču so bile celice za ličinke, opremljene z zalagami hrane. Čim globlje je kopal, tem manj je bilo hrane, pa tudi celic za ličinke. Stäger je pa kopal še pod mravljišče in naenkrat je naletel na smolnato črno kepo, zmes mrtvih mravelj in živali, ki se mravlje z njimi hranijo. Noge kobitice, krila hroščev, koža gosonic itd. vse to je bilo v kepi poleg raznih odpadkov, ki so jih spravile mravlje iz mravljišča.

Nikjer pa ni bilo videti žive mravlje. Šlo je torej za smetišče in pokopališče, kamor so mravlje odnašale mrtve delavke. Stäger je pa našel še več podobnih podzemnih skrivališč, tako da lahko govorimo o nekakšnem podzemnem pokopališču, kjer je ležalo na tisoče mrtvih mravelj. Na podobne pojave je naletel Stäger tudi drugod pri drugih vrstah mravelj. Po njegovem mnenju si moramo razlagati ta pojav s podnebjem. V suhem podnebnju odpadki ne gnijejo tako lahko in mravlje jih lahko spravljajo pod mravljiščem, kjer črvi in miši poskrbe, da jih hitro uničijo. V mokrem podnebnju pa nosijo mravlje odpadke in mrtve delavke iz mravljišč.

Naši junaki zračnih višav

Razstava Aerokluba na velesejmu je tudi velika privlačnost

Ljubljana, 7. junija. Velika privlačnost letošnjega velesejma je tudi razstava našega Aerokluba v lastnem paviljonu. Pri vstopu te pozdravijo mladi, krepki fantje, člani raznih jadralskih skupin Aerokluba, ki so kot vodniki posetnikom radevolje na razpolago. Srčkane članice te pri blagajni s prijaznim nasmeškom olajšajo za mali obulob — vstopnino, prodajo ti pa tudi znak v obliki malega aeroplana, ki je priljubljen zlasti med mladi.

S tem se lahko leti pri vsakem vetru in tudi v daljavo.

Na drugi strani hangarja vidimo, kako se grade letala od vsega početka. Neverjetno tanke konstrukcije so spojene s priljubljenimi vezalnimi ploščami v mala krila, ta zopet po celih vrstah v celo krilo. Posamezni koščki so tako šibki, da jih lahko med prsti zlomiš, enotno zvezana konstrukcija pa je tako močna, da vzdrži tudi najhujšo obtežbo. Krila se potem prevlečejo s

dino, in že stojiš v lepo zaokroženem hangarju. Na desni vidiš začetniško letalo, ki je, kakor vsa druga, izdelano od vseh podrobnosti po članih-amaterjih. To letalo služi za začetniške vežbe in ima povsem odprt sedež, na katerega se priveže pilot-zacetnik. Čudiš se pogumu naših navdušenih fantov, kako se kakor na navadnem stolu sedež, spuste pod sinje nebo. Tolmačijo nam način vežbe in nam povedo, da je letalo privezano na repu, na nosu je pa pritrjena dvojna 50 metrov dolga močna gumijasta vrvi, katero potem po trije tovariši raztegnejo na skoro dvojno dolžino. Repni mož sproži letalo, katero pože ne natojervjena sila gumijaste vrvi v lepem loku počevno v višino in ki se stopnjuje med posameznimi poizkusi do 500 metrov v daljavo, se istotako polagoma in počevno približuje zemlji in drsi po smučki, dokler se ne ustavi. Medtem so tovariši že priskočili s poljskim vozikom, brž natojervijo letalo in ga zopet vlečejo do starta.

Drugo letalo za napredne vežbe je že čisto zaprt, tako da je vidna le pilotova glava. S tem letalom se da jadrati ob ugodnem vetru cele ure in doseči tudi precejšnjo višino.

Tretje letalo, slično prvima dvema, služi bolj izvežbanim pilotom, ima nameščene instrumente, ki kažejo brzino, nagib, dviganje oz. padanje v metrih na sekundo itd.

platnom, ki se končno še lakira in letalo je gotovo. Za konstrukcijo takega letala je potrebno 1.200 do 1.500 ur minucioznega in zelo natančnega dela in vse to delo napravijo v prostem času srednješolci, gimnazijci, tehniki in akademiki.

Poleg jadralskih letal so razstavljeni tudi letiški modeli. Od najmanjših do največjih, katerih krila imajo razpetino do 2 in pol metra, vidimo številne variante jadralskih in motornih modelov. Izdelava teh modelov je prikazana in so skoraj vse napravili dijaki, ki še posebej nižje razrede.

Vmes vidimo z risbami in številnimi fotografskimi povečavami nazorno prikazan princip jadralskega letalstva, šolanje in letenje. V kotičku je humoristična zbirka spominov iz lanske letošnje jadralske šole na Blokah. Reljefna karta pod steklom pa kaže teren, kjer se vežbajo.

Da polagajo tudi najvišji krogi veliko važnost na ta sport, ki vzgaja našo mladino v smislu skupnega delovanja in nesebičnega tovarštva, je dokaz v krasnem, težkem srebrnem pokalu, ki je tudi razstavljen in ki ga je daroval minister vojske in mornarice general Peter Zivkovič za prvo državno tekmo aeroplanskih modelov. ki bo v soboto in nedeljo 15. in 16. t. m. v Beogradu. Tekme se bo udeležil tudi član ljubljanske modelne skupine z raznimi modeli.

GOTOVOST UŽITEK

OLLA

Gum.?

ZANESLJIVOST VESELJE

Makulturni papi

proda

uprava „Slovenskega Naroda“,
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

RABLJENA KOLESA

ženska in moška, otroški vozički, živalni stroji in različni drugi dobro ohranjeni predmeti poceni naprodaj pri — »Promet« (nasproti križanske cerkve.) 1907

Prepričajte se

DA IMAJO MALI OGLASI v
„SLOV. NARODU“
SIGUREN USPEH!

SLUŽBE

Seseda 50 par. davk 2 Din
Najmanjši znesek 8 Din

BRIVSKEGA POMOČNIKA
dobrega delavca in izurjenega
pomagalca sprejem takoj. —
šmartinska cesta 4. 1926

BRIVSKEGA POMOČNIKA
za stalno sprejme takoj —
salon Jurman, Ljubljana Miklošičeva
cesta št. 18. 1928

RAZNO

Seseda 50 par. davk 2 Din
Najmanjši znesek 8 Din

URE, ZLATNINO,
srebrnino — nudi najceneje —
Ivan Pakiz, Ljubljana, Pred
škofijo št. 15. 1911

MORSKE RIBE
pripravljene na vse načine ter
prvovrstna vina po nizkih cenah
nudi gostilna — »Dva ribarja«, Ljubljana, Kerančeva
ulica št. 5. — Lozid. 1927

POPOLNOMA BREZPLAČNO
dobite začetek prekrasnega romana
»V naročju sreče« v vsaki
trifliki, ali če se danes pišete
upravi »Družinskega tednika«, Ljubljana, Tyrseva cesta št. 25,
I. nadstropje 1918

ENTEL — AZUR — PLISE

izvrši ekspresno — Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Struželj). 54/L

La SPORTNE SUKNJICE

Din 98.-, pumparice Din 48.-
dobite pri

PRESKERJU,
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v

LEKARNI DR. G. PICCOLI,
LJUBLJANA, Tyrseva cesta 6
(nasproti Nebotičniku) 55/L

»BUFFET« S. J. JERAJ,
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 38

toči prvovrstna garantirano
pristna vina in žganje po sledečih konkurenčnih cenah:

Namizno belo	1 Din 8.-
Rizling	> 10.-
Cvček	> 10.-
Zupsko črno	> 10.-
Burgundec beli	> 12.-
Laška graševina	> 14.-
Hruševac	> 5.-

Žganje:
Tropinovec 1 Din 22.-
Slivovka > 24.-
Hruševac > 28.-
Brinjevec > 32.-
Zdravilni sadni kis > 3.-
Pri večjem odjemu primeren
popust! 1925

Bolečine v nogah

Prenehajo
v 3 minutah

Ne obupajte, zakaj dnevi neznosnih bolečin so minili. Danes se lahko hitro rešite najhujših vnetij, oteklin in bolečin v preobčutljivih nogah, ne glede na to, iz katerega vzroka so nastale. Nabavite si zavojček Saltrat Rodella in vsuite ga polno pest v toplo vodo. Takoj, ko boste pomolili noge v to zdravilno kislikovo kopel, bodo vnetja izginila, razvneto tkivo pa se bo oblažilo in osvežilo. Pravilna cirkulacija krvi bo urejena in vaše noge bodo odživele v novem življenju. Ta enostaven recept prinaša dnevno tiščenje ljudem, ki so že mislili, da ni rešitve za njihove muke, in kratkem roku od 3 minut popolno olajšanje. Kurja oteča in trda koža se omehčajo ter se lahko popolnoma odstranijo. Saltrat Rodell nikdar ne ožreže. Nabavite si Saltrat Rodell pri svojem lekarnarju še danes in poslužite se ga takoj zvečer.